

Projekt

z dnia 7 listopada 2024 r.
Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY MIASTA PŁOCKA**

z dnia 2024 r.

**w sprawie przyjęcia programu samorządowego dla Miasta Płocka
„Osoba z niepełnosprawnością w społeczności lokalnej”.**

Na podstawie art. 12 ust. 11, art. 91 i art. 92 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym (Dz.U. z 2024 r. poz. 107) i art. 35a ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. z 2024 r. poz. 44, 858, 1089, 1165, 1494), uchwała się co następuje:

§ 1. Przyjąć samorządowy program na rzecz osób z niepełnosprawnościami „Osoba z niepełnosprawnością w społeczności lokalnej” na lata 2025 – 2030 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Realizacja programu, o którym mowa w § 1 rozpocznie się z chwilą wejścia w życie niniejszej uchwały.

§ 3. Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego.

§ 4. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Płocka.

§ 5. Traci moc uchwała nr 169/IX/2019 Rady Miasta Płocka z dnia 27 czerwca 2019 roku, w sprawie przyjęcia programu samorządowego dla Miasta Płocka „Osoba niepełnosprawna w społeczności lokalnej”.

§ 6. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego.

Przewodniczący Rady Miasta
Płocka

Artur Jaroszewski

Paweł Sienkiewicz
RADCA PRAWNY
(nr wpisu WA-P-322)

DYREKTOR
Biura Rzecznika ds. Osób z Niepełnosprawnościami

Monika Wierkiewicz

SECRETARZ MIASTA PŁOCKA

Albert Dyna

PREZYDENT
Miasta Płocka

Andrzej Nowakowski

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 35a ust. 1 pkt. 1 ustawy o rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. 2024 poz. 44) do zadań powiatu należy opracowywanie i realizacja, zgodnych z powiatową strategią dotyczącą rozwiązywania problemów społecznych, powiatowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie: rehabilitacji społecznej, rehabilitacji zawodowej i zatrudniania oraz przestrzegania praw osób niepełnosprawnych.

Dotychczas obowiązujący samorządowy program na rzecz osób z niepełnosprawnościami „Osoba niepełnosprawna w społeczności lokalnej” przewidywał działania podejmowane przez Gminę – Miasto Płock w latach 2019 – 2024. Zatem, należało opracować i przyjąć nowe, horyzontalne cele strategiczne, kierunki działań i zadania na lata 2025-2030, które adresowane są do niepełnosprawnych mieszkańców Płocka. To drugi obok Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Płocka dokument wytyczający cele i zadania samorządu miasta Płocka na rzecz osób z niepełnosprawnościami.

Wytyczne niniejszego programu dotyczą sfery integracji społecznej, a więc obejmują działania mające na celu możliwie najszersze włączenie osób z niepełnosprawnościami do aktywnego uczestnictwa we wszystkich dziedzinach życia społecznego naszego miasta.

Załącznik do Uchwały nr/...../2024
Rady Miasta Płocka
z dnia 2024 roku

**SAMORZĄDOWY PROGRAM
NA RZECZ OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI
„OSOBA Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ W SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ”
NA LATA 2025 – 2030**

PŁOCK 2024

Spis treści

Wstęp	
I. Ramy prawne i strategiczne	
1. Międzynarodowe regulacje prawne	
2. Krajowe regulacje prawne	
3. Strategie i programy krajowe oraz lokalne	
II. Zasięg programu	
III. Diagnoza środowiska osób z niepełnosprawnościami	
1. Podłoże społeczno – demograficzne	
2. Infrastruktura wsparcia i rehabilitacji społecznej i zawodowej	
3. Oferta edukacyjno – wychowawcza	
4. Współpraca z organizacjami pozarządowymi	
5. Dostępność przestrzeni miejskiej	
6. Inicjatywy Miasta Płocka na rzecz osób z niepełnosprawnościami	
IV. Cele programu i kierunki działań	
V. Zadania i metody do realizacji	
Kierunek 1	
Kierunek 2	
Kierunek 3	
Kierunek 4	
VI. Adresaci	
VII. Zasady wdrażania i realizacji	
VIII. Zasady monitorowania i ewaluacji	
IX. Źródła finansowania programu	
X. Podmioty zaangażowane i odpowiedzialne	
Zakończenie	

WSTĘP

Formułowanie lokalnej polityki i programów na rzecz osób z niepełnosprawnościami stanowi ważne i obligatoryjne zadanie władz samorządowych.

Punktem wyjścia do opracowania programu jest ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U z 2024 r. poz. 44, z późn. zm.) oraz ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz.U. z 2024 poz. 1411 z późn. zm.).

Opracowanie programu wymagało współpracy z wieloma instytucjami i jednostkami samorządu takimi jak: Wydział Kultury i Wspierania Inicjatyw Społecznych, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych, Wydział Edukacji, Miejski Zarząd Dróg, Środowiskowy Dom Samopomocy, Dom Pomocy Społecznej, Komunikacja Miejska, Główny Urząd Statystyczny, organizacje pozarządowe działające na rzecz osób ze szczególnymi potrzebami, w tym osób z niepełnosprawnościami m. in.: Stowarzyszenie Społeczności i Przyjaciół SOSW Nr1 w Płocku "Moc jest w nas", Stowarzyszenie na rzecz osób niepełnosprawnych oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym "Odczarujmy Inny Świat", Polski Związek Głuchych Oddział Mazowiecki, Polski Komitet Pomocy Społecznej, Stowarzyszenie Słoneczni, Akademickie Stowarzyszenie "Ambitni w Działaniu", Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Autyzmem "Odzyskać Więzi".

Ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych definiuje niepełnosprawność:

„Niepełnosprawność oznacza trwałą lub okresową niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodującą niezdolność do pracy.”

Ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej i zatrudnianiu osób niepełnosprawnych z 1997 r. wprowadza formalny aspekt niepełnosprawności, tj. potwierdzenie jej przez odpowiedni organ orzekający, bez którego osoba faktycznie niepełnosprawna nie może być za taką uznana. Można zatem mówić o niepełnosprawności prawnej (udokumentowanej odpowiednim orzeczeniem) i biologicznej, w przypadku, gdy osoba nie występuje o przyznanie orzeczenia (Dz.U. 2024, poz. 44 z późn. zm.).

Definicja przyjęta w 1980 r. przez Światową Organizację Zdrowia (WHO) odnosi się do możliwości wykonywania zadań życiowych i odgrywania ról społecznych – niepełnosprawność ogranicza je lub uniemożliwia oraz powoduje obniżenie lub uszkodzenie sprawności samodzielnego funkcjonowania człowieka. W 1997 r. do definicji WHO dodano społeczny kontekst niepełnosprawności, czyli ograniczenie uczestnictwa w życiu społecznym z powodów uszkodzeń w funkcjonowaniu organizmu, a w wersji ostatecznej – z 2001 r. – uwzględniono oddziaływania wzajemne między czynnikami fizycznymi charakteryzującymi człowieka a czynnikami społecznymi ze strony otoczenia (WHO, 2001).

Konwencja o prawach osób niepełnosprawnych, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych (ONZ) w 2006 r. i ratyfikowana przez Prezydenta RP Bronisława Komorowskiego 6 września 2012 r. i Karta Praw Osób Niepełnosprawnych przyjęta uchwałą Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 1 września 1997 r. mówi, że osoby niepełnosprawne, czyli osoby, których sprawność fizyczna, psychiczna lub umysłowa trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza lub uniemożliwia życie codzienne, naukę, pracę oraz pełnienie ról społecznych, zgodnie z normami prawnymi i zwyczajowymi, mają prawo do niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia oraz nie mogą podlegać dyskryminacji, co oznacza w szczególności prawo tych osób do:

- 1) dostępu do dóbr i usług umożliwiających pełne uczestnictwo w życiu społecznym;
- 2) dostępu do leczenia i opieki medycznej, wczesnej diagnostyki, rehabilitacji i edukacji leczniczej, a także do świadczeń zdrowotnych uwzględniających rodzaj i stopień niepełnosprawności, w tym do zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze, sprzęt rehabilitacyjny;
- 3) dostępu do wszechstronnej rehabilitacji mającej na celu adaptację społeczną;
- 4) nauki w szkołach wspólnie ze swymi pełnosprawnymi rówieśnikami, jak również do korzystania ze szkolnictwa specjalnego lub edukacji indywidualnej;
- 5) pomocy psychologicznej, pedagogicznej i innej pomocy specjalistycznej umożliwiającej rozwój, zdobycie lub podniesienie kwalifikacji ogólnych i zawodowych;
- 6) pracy na otwartym rynku pracy zgodnie z kwalifikacjami, wykształceniem i możliwościami oraz korzystania z doradztwa zawodowego i pośrednictwa, a gdy niepełnosprawność i stan zdrowia tego wymaga – prawo do pracy w warunkach dostosowanych do potrzeb niepełnosprawnych;
- 7) zabezpieczenia społecznego uwzględniającego konieczność ponoszenia zwiększonych kosztów wynikających z niepełnosprawności, jak również uwzględnienia tych kosztów w systemie podatkowym;
- 8) życia w środowisku wolnym od barier funkcjonalnych, w tym:
 - dostęp do urzędów, punktów wyborczych i obiektów użyteczności publicznej,
 - swobodnego przemieszczania się i powszechnego korzystania ze środków transportu,
 - dostępu do informacji,
 - możliwości komunikacji międzyludzkiej;
- 9) posiadania samorządnej reprezentacji swego środowiska oraz do konsultowania z nim wszelkich projektów aktów prawnych dotyczących osób niepełnosprawnych;
- 10) pełnego uczestnictwa w życiu publicznym, społecznym, kulturalnym, artystycznym, sportowym oraz rekreacji i turystyce odpowiednio do swych zainteresowań i potrzeb.

Sejm zobowiązuje w niniejszej karcie władze, w tym samorządowe do tworzenia warunków urzeczywistniających prawa osób niepełnosprawnych.

I. RAMY PRAWNE I STRATEGICZNE

1. Międzynarodowe regulacje prawne

Karta Praw Podstawowych Unii Europejskiej z 2000 r., w której zgodnie z art. 25 i 26 Unia Europejska uznaje i szanuje prawo osób niepełnosprawnych do korzystania ze środków mających zapewnić im samodzielność, integrację społeczną i zawodową oraz udział w życiu społeczności.

Konwencja ONZ o Prawach Osób Niepełnosprawnych przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych 13 grudnia 2006 r. (rezolucja nr 61/106) stanowi zbiór zasad, regulujących równy dostęp osób z niepełnosprawnościami do wszystkich obszarów życia. Konwencja szczegółowo opisuje zasady działania w konkretnych obszarach, m. in.: równość i niedyskryminacja, dostępność architektoniczna, równość wobec prawa, dostęp do wymiaru sprawiedliwości, wolność od wykorzystywania, przemocy i nadużyć, niezależne życie i włączenie w społeczeństwo, mobilność, edukacja, rehabilitacja, praca i zatrudnienie. Konwencja została podpisana przez Polskę w dniu 30 marca 2007 r. Związanie się przez Polskę Konwencją nastąpiło w drodze ratyfikacji, za zgodą Sejmu RP wyrażoną w ustawie.

Standardowe Zasady Wyrównywania Szans Osób Niepełnosprawnych przyjęte przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych 20 grudnia 1993 r. (rezolucja nr 48/96)

Zgodnie z tym aktem państwa powinny uznać zasadę, że należy wzmocnić pozycję osób niepełnosprawnych tak, aby zaczęły one egzekwować swoje prawa, zwłaszcza w dziedzinie zatrudnienia i dostępu do usług publicznych.

2. Krajowe regulacje prawne

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 1997 r. (Dz. U.1997 nr 78 poz. 483 z późn. zm.), zgodnie z którą „osobom niepełnosprawnym władze publiczne udzielają pomocy w zabezpieczeniu egzystencji, przysposobieniu do pracy oraz komunikacji społecznej”.

Karta Praw Osób Niepełnosprawnych przyjęta uchwałą Sejmu RP z dnia 01 sierpnia 1997 r., zawierająca katalog praw, gwarantujących ochronę osób z niepełnosprawnościami przed dyskryminacją oraz zapewnienie im prawa do niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia. Katalog ten, przekłada się na priorytetowe obszary dla polityki państwa w zakresie m. in.: edukacji, zabezpieczenia społecznego, udziału w życiu publicznym, zatrudnienia czy zapobiegania dyskryminacji osób z niepełnosprawnościami.

Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. 2024 poz. 44 z późn. zm.).

Ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz. U. 2024 poz. 1411), która określa środki służące zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, w tym osobom z niepełnosprawnościami oraz obowiązki podmiotów publicznych w tym zakresie.

Program kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem” przyjęty Uchwałą Nr 189 Rady Ministrów z dnia 27 grudnia 2021 r. w oparciu o ustawę z dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin

„Za życiem” (Dz. U. 2023 r. poz. 1923 z późn. zm.). Program zakłada kompleksowe wsparcie osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin.

3. Strategie i programy krajowe oraz lokalne

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju - Polska 2030.

Strategia Rozwoju Kraju jest nadrzędnym, wieloletnim dokumentem strategicznym rozwoju społeczno-gospodarczego kraju, stanowiącym punkt odniesienia zarówno dla innych strategii i programów rządowych, jak i opracowywanych przez jednostki samorządu terytorialnego.

Program Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 (FERS).

W celu efektywnego rozwoju zasobów ludzkich, w programie FERS jest realizowane wsparcie na rzecz m.in. poprawy sytuacji osób na rynku pracy, zwiększenia dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami, zapewnienia opieki nad dziećmi, podnoszenia jakości edukacji i rozwoju kompetencji, integracji społecznej, rozwoju usług społecznych i ekonomii społecznej oraz ochrony zdrowia.

Strategia rozwoju województwa mazowieckiego 2030+. Innowacyjne Mazowsze.

Jednym z generalnych celów strategii jest przeciwdziałanie marginalizacji społecznej, w szczególności osób z niepełnosprawnościami, starszych oraz w trudnej sytuacji życiowej, aktywizacja zawodowa osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy, w tym osób z niepełnosprawnościami oraz wspieranie profilaktyki i promocji zdrowia, a także wspomaganie włączenia społecznego i przeciwdziałanie ubóstwu.

Strategia Zrównoważonego Rozwoju Miasta Płocka do 2030 roku przyjęta uchwałą Nr 810/XLIX/2018 Rady Miasta Płocka z dnia 28 czerwca 2018 roku.

Strategia swoją treścią obejmuje 3 kluczowe kierunki rozwoju, 16 celów strategicznych, 108 głównych zadań strategicznych. Dla osób niepełnosprawnych istotne znaczenie ma cel strategiczny 1.1. Poprawa stanu zdrowia mieszkańców i jakości opieki zdrowotnej (ZDROWE SPOŁECZEŃSTWO), cel strategiczny 3.1. Wzmacnianie aktywności społecznej płoczan oraz cel 3.3. Zapewnienie wysokiej jakości tkanki miejskiej (HARMONIJNA PRZESTRZEŃ DO ŻYCIA). Strategia zakłada m. in. rozwój kapitału społecznego, budowanie spójności społecznej, prowadzenie racjonalnej polityki przestrzennej oraz przeciwdziałanie zjawiskom wykluczenia społecznego. Miejską politykę społeczną ukierunkowuje się przede wszystkim na wspieranie rodzin, aktywizację osób starszych i niepełnosprawnych, współpracę z sektorem NGO. Założone cele są realizowane poprzez lokalne polityki takie jak: Polityka mieszkaniowa, Polityka parkingowa, edukacyjna, kulturalna jak i Polityka zdrowotna, a także samorządowe programy, jak „Osoba niepełnosprawna w społeczności lokalnej”, program „Współpracy Miasta Płocka z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego”, „Program Promocji Zatrudnienia i Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy dla Miasta Płocka na lata 2021 – 2026”, czy też Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Płocka na lata 2021 – 2026 (przyjęta Uchwałą Nr 565/XXXIII/2021 Rady Miasta Płocka z dnia 26 sierpnia 2021 roku).

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Płocka na lata 2021 – 2026 przyjęta Uchwałą Nr 565/XXXIII/2021 Rady Miasta Płocka z dnia 26 sierpnia 2021 roku.

W odpowiedzi na potrzeby niepełnosprawnych mieszkańców miasta Płocka Strategia przewiduje podejmowanie działań ukierunkowanych na ułatwienie niepełnosprawnym mieszkańcom miasta dostępu do informacji, zagwarantowanie bezpiecznego funkcjonowania w przestrzeni miejskiej, przeciwdziałanie marginalizacji, izolacji i dyskryminacji tej grupy obywateli.

II. ZASIĘG PROGRAMU

Miejsce realizacji Programu - Gmina – Miasto Płock

Ramy czasowe - lata 2025 – 2030

Misja Programu

Program „Osoba z niepełnosprawnością w społeczności lokalnej” ma kontynuować misję miasta dostępnego dla wszystkich mieszkańców. Miasto Płock tworzy warunki zapewniające osobom z niepełnosprawnościami oraz ich rodzinom pełne uczestnictwo w życiu społeczności lokalnej, dostęp do informacji i komunikacji, kultury, edukacji, sportu i rekreacji, rynku pracy i infrastruktury i przestrzeni publicznej.

III. DIAGNOZA ŚRODOWISKA OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI

1. Podłoże społeczno – demograficzne

Osoby z niepełnosprawnościami nie są objęte bieżącą statystyką i dlatego precyzyjne ustalenie liczby tej grupy społecznej jest trudne. Z ostatnich danych zgromadzonych na podstawie Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań z 2021 roku wynika, iż liczba osób z niepełnosprawnościami w Polsce wynosi 5,4 mln.

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 9 sierpnia 2019 roku o narodowym spisie powszechnym ludności i mieszkań w 2021 r. (Dz. U. 2021 poz. 1143 z późn. zm.) udzielanie odpowiedzi na pytania dotyczące niepełnosprawności odbywało się na zasadzie dobrowolności – ze względu na specyfikę i wrażliwość tematu. Na pytania odpowiadały osoby dorosłe, które wyraziły na to zgodę, natomiast na temat dzieci informacji udzielali rodzice lub opiekunowie.

W świetle powyższych wyjaśnień należy przyjąć, że ogólne liczby osób niepełnosprawnych mężczyzn i kobiet, w miastach i na wsi, uzyskane z wyników spisu 2021 – są niedoszacowane. W konsekwencji zaniżone są także odsetki osób z niepełnosprawnościami w relacji do ogólnej liczby ludności.

Liczba osób z niepełnosprawnościami w województwie mazowieckim w 2021 r. wynosiła 674,3 tys. osób, co stanowi 12,2% ogólnej liczby ludności województwa¹.

Według Światowej Organizacji Zdrowia, osoba niepełnosprawna to osoba, która nie może samodzielnie, częściowo lub całkowicie zapewnić sobie możliwości normalnego życia indywidualnego i społecznego na skutek wrodzonego lub nabytego upośledzenia sprawności fizycznej lub psychicznej. W oparciu o tą definicję przyjmuje się, iż niepełnosprawność opiera się na trzech wymiarach:

- biologicznym, rozumianym jako zniesienie, ograniczenie lub zaburzenie przebiegu funkcji organizmu w zależności od stopnia i zakresu uszkodzenia jego organów lub układów,
- jednostkowym, przejawiającym się w ograniczeniu aktywności i działania,
- społecznym, którego przejawem jest ograniczenie uczestnictwa w życiu społecznym².

Tak więc niepełnosprawność jest zjawiskiem złożonym, które wynika z interakcji między cechami ciała człowieka i cechami środowiska (w tym społecznego), w którym on żyje.

Dane statystyczne dotyczące Płocka na tle podregionu płockiego i województwa mazowieckiego pochodzą z Banku Danych Lokalnych GUS, a bazą wyjściową bilansu stanu i struktury ludności są wyniki Narodowego Spisu Ludności i Mieszkań 2021 (NSP 2021). Zgodnie z udostępnionymi przez GUS danymi, znajdującymi się w Miejskim Zeszycie Statystycznym za rok 2022 w Płocku, liczba osób z niepełnosprawnościami w Płocku wynosiła 16 076 osób³, co stanowi 14,29 % ludności miasta, w tym:

	prawnie	tylko biologicznie
6 932 mężczyzn -	4 908	2 024
9 144 kobiety -	5 706	3 438
	<u>10 614</u>	<u>5 462</u>

¹ <https://stat.gov.pl>.

² <http://www.who.int>.

³ Miejski Zeszyt Statystyczny Nr 30 Rok 2022, Urząd Miasta Płocka Wydział Strategii, Architektury i Urbanistyki, Płock 2023.

W ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych wyróżniono trzy stopnie niepełnosprawności:

- znaczny – jest przyznawany osobom o naruszonej sprawności organizmu, niezdolności do pracy lub zdolności do pracy w warunkach pracy chronionej, a także wymagającym stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych, w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji,
- umiarkowany – jest przyznawany osobom o naruszonej sprawności organizmu, niezdolności do pracy lub zdolności do pracy w warunkach pracy chronionej lub wymagającym częściowej albo czasowej pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych,
- lekki – jest przyznawany osobom o naruszonej sprawności organizmu, powodującej w sposób istotny obniżenie zdolności do wykonywania pracy, w porównaniu do osób o podobnych kwalifikacjach zawodowych z pełną sprawnością psychiczną i fizyczną, lub mającym ograniczenia w pełnieniu ról społecznych dające się kompensować przy pomocy wyposażenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze lub środki techniczne⁴.

Orzecznictwo stwierdzające stopień niepełnosprawności prowadzone jest w Polsce w celach rentowych oraz poza rentowych. Pierwszym z nich zajmują się: Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego oraz ministerstwa właściwe w sprawie organizacji służb mundurowych, takie jak Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Ministerstwo Obrony Narodowej. Do celów poza rentowych orzeczenia o stopniu niepełnosprawności wydawane są przez powiatowe zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności. Powyższe dokumenty są równoważne.

Praktyką powszechnie stosowaną jest, że osoby niepełnosprawne posiadają dwa dokumenty z różnych instytucji.

W Płocku orzecznictwem poza rentowym zajmuje się Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności (PZON), a organem II instancji jest Wojewódzki Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności.

W skład powiatowego/miejskiego zespołu wchodzi: przewodniczący, sekretarz, lekarze, psycholog, pedagog, doradcy zawodowi, pracownicy socjalni. W ostatnich latach nastąpił wzrost liczby wniosków przyjmowanych do rozpatrzenia przez powyższy powiatowy zespół.

Wydane orzeczenia przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Płocku przedstawia poniższa tabela:

	2020 r.	2021 r.	2022 r.	2023 r.
osoby w wieku do 16 roku życia	602	500	646	704
osoby powyżej 16 roku życia	3 085	2 989	3 308	4 164
Razem w danym roku	3 687	3 489	3 954	4 868

Źródło: <https://www.biuletyn.abip.pl/mosplock/7247>

Głównym celem złożonych wniosków w 2023 r. było skorzystanie z zatrudnienia (922 wnioski) i prawa do zasiłku pielęgnacyjnego (896 wniosków) oraz korzystanie z karty parkingowej (1.031 wniosków), natomiast u dzieci prawo do zasiłku pielęgnacyjnego (312 wniosków) i świadczenia pielęgnacyjnego (377 wniosków).

⁴ Art. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2024 r., poz. 44 zę zm.).

Aktywność ekonomiczna osób z niepełnosprawnościami w Płocku

W Miejskim Urzędzie Pracy w Płocku /wg danych na koniec 1 półrocza 2024 r./ zarejestrowanych było 233 osoby z niepełnosprawnością bezrobotne (w tym 119 kobiet) oraz 48 osób z niepełnosprawnością poszukujących pracy nie pozostających w zatrudnieniu (w tym 20 kobiet).

5,4 % - stopa bezrobocia w Płocku

9,7 %- stopa bezrobocia w powiecie płockim

4,1 % - stopa bezrobocia w województwie mazowieckim

Dane MUP W Płocku oraz PUP w Płocku - na koniec VIII/2024 r.

Do osób z niepełnosprawnościami, zarejestrowanych w tut. Urzędzie jako bezrobotne, Miejski Urząd Pracy w Płocku kieruje dodatkowe programy aktywizacji zawodowej finansowane ze środków Funduszu Pracy, określone w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tekst jednolity: Dz. U. z 2024 r., poz. 44 z późn. zm.). Miejsca pracy w ramach aktywnych programów rynku pracy tworzone są w przypadku braku ofert pracy niesubsydiowanej i kierowane są w szczególności do osób będących w trudnej sytuacji na rynku pracy, określonych w art. 49 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, w tym między innymi do bezrobotnych z niepełnosprawnościami.

Dla wszystkich zarejestrowanych osób bezrobotnych z niepełnosprawnościami świadczona jest usługa poradnictwa zawodowego. W 2023 roku doradcy zawodowi prowadzili również spotkania informacyjne z młodzieżą ze Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego nr 1 oraz Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego nr 2 w Płocku, dotyczące m. in. rejestracji w urzędzie pracy, praw i obowiązków osoby bezrobotnej, czy usług i instrumentów rynku pracy oferowanych przez tutejszy urząd, ponadto doradca zawodowy uczestniczył w obchodach Dnia Osób z Niepełnosprawnościami, gdzie udzielał informacji dotyczących aktywizacji osób z niepełnosprawnościami.

Pracownicy działu pośrednictwa pracy podejmują działania w zakresie udzielania pomocy niepełnosprawnym osobom bezrobotnym i poszukującym pracy w uzyskaniu odpowiedniego zatrudnienia poprzez informowanie o aktualnej sytuacji i przewidywanych zmianach na lokalnym rynku pracy oraz inicjują i organizują kontakty niepełnosprawnych osób bezrobotnych i poszukujących pracy z pracodawcami. Jednocześnie w roku 2023 Miejski Urząd Pracy w Płocku posiadał w realizacji 61 miejsc pracy i stażu dla osób z orzeczeniem o niepełnosprawności.

2. Infrastruktura wsparcia i rehabilitacji społecznej i zawodowej

W świetle obowiązujących przepisów ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej (...) (Dz. U. z 2024r., poz. 44 z późn. zm.) rehabilitacja osób z niepełnosprawnościami oznacza zespół działań, w szczególności organizacyjnych, leczniczych, psychologicznych, technicznych, inwestycyjnych, szkoleniowych, edukacyjnych i społecznych, zmierzających do osiągnięcia, przy aktywnym uczestnictwie tych osób, możliwie najwyższego poziomu ich funkcjonowania

Rehabilitację klasyfikuje się najczęściej na trzy rodzaje (zgodnie z kryterium celu, do którego prowadzą) i wyróżnia się:

- rehabilitację medyczną,
- rehabilitację zawodową,

- rehabilitację społeczną.

Rehabilitacja medyczna to kompleksowe działanie na rzecz osoby niepełnosprawnej – fizycznie bądź psychicznie, zmierzające do maksymalnej możliwej do osiągnięcia poprawy jej stanu zdrowia fizycznego lub psychicznego oraz samodzielności w funkcjonowaniu.

Rehabilitacja zawodowa z kolei ma na celu ułatwienie osobie niepełnosprawnej uzyskanie i utrzymanie odpowiedniego zatrudnienia i awansu zawodowego przez umożliwienie jej korzystania z poradnictwa zawodowego, szkolenia zawodowego i pośrednictwa pracy.

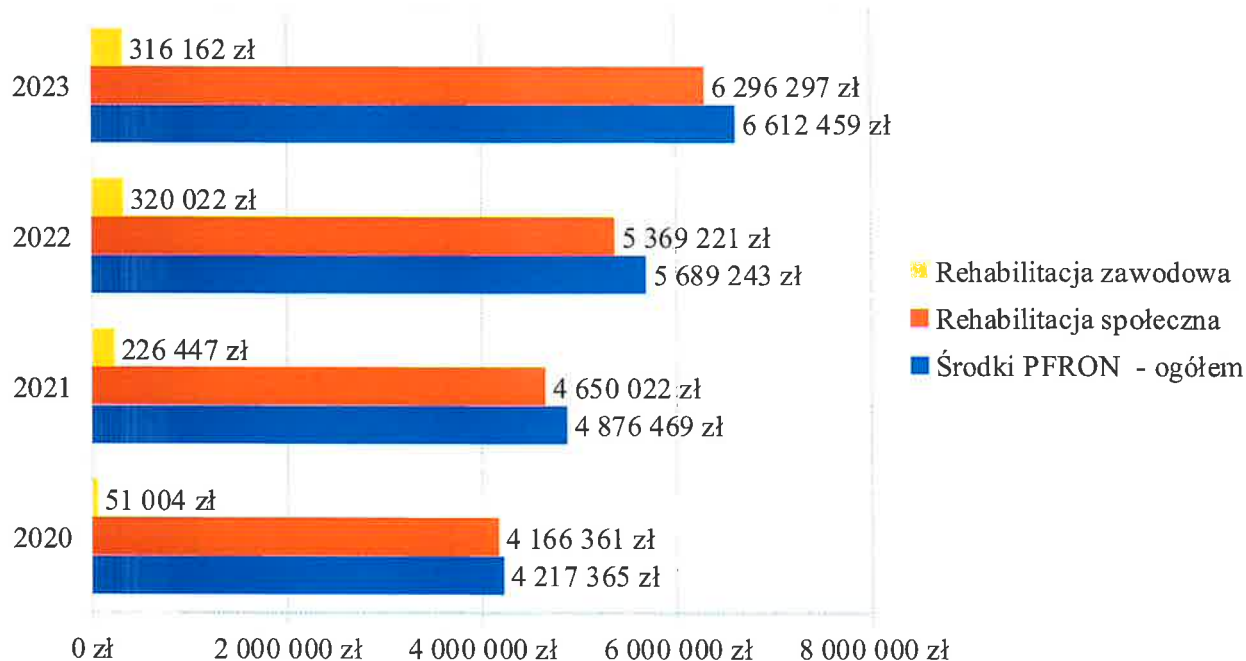
Celem rehabilitacji społecznej jest umożliwienie osobom niepełnosprawnym uczestnictwa w życiu społecznym. Realizowana jest ona poprzez wyrabianie zaradności osobistej i pobudzenie aktywności społecznej osoby niepełnosprawnej, wyuczanie umiejętności samodzielnego wypełniania ról społecznych, a także likwidację barier architektoniczno-urbanistycznych, transportowych, technicznych, w komunikowaniu się i dostępie do informacji. Istotnym elementem rehabilitacji społecznej pozostaje kształtowanie w społeczeństwie właściwych postaw i zachowań sprzyjających integracji z osobami niepełnosprawnymi.

Zadania z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej bezpośrednio realizuje Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej oraz Miejski Urząd Pracy. Jednostki te dysponują środkami:

- Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- budżetu Miasta Płock,
- środkami pozyskanymi z funduszy europejskich.

Zakres podejmowanych działań uzależniony jest od zdiagnozowanych potrzeb osób niepełnosprawnych oraz od możliwości pozyskania środków finansowych.

Wysokość środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na rehabilitację społeczną i zawodową dla Miasta Płocka w latach 2020–2023 przedstawia poniższy wykres:

Źródło: <https://www.biuletyn.abip.pl/mosplock>

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Płocku realizuje zadania z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych.

Poniższa tabela przedstawia szczegółowy zakres zadań oraz zestawienie wysokości środków wydatkowanych na ich realizację w latach 2020–2023. Środki finansowe pochodzą z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Zadanie	2020	2021	2022	2023
Dofinansowanie kosztów funkcjonowania warsztatów terapii zajęciowej (art.10a i 10b)	2.664.480,00	2 820 480,00	3 495 960,00	3 981 960,00
Dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych	145 225,00	174 756,00	204 456,00	268 372,00
Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze (art. 35a ust. 1 pkt 7 lit.c)	715 769,81	810 658,64	700 255,06	874 999,01
Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych (art. 35 a ust. 1 pkt 7 lit. d)	611 440,11	799 680,77	927 283,10	1 045 757,59
Dofinansowanie sportu, kultury, turystyki i rekreacji osób niepełnosprawnych	29.446,00	44 446,50	41 266,50	125 207,97

Dofinansowanie do usług tłumacza języka migowego lub tłumacza - przewodnika	0,00	0,00	0,00	0,00
Suma	4 166 360,92	4 650 021,91	5 369 220,66	6 296 296,57

Miejski Urząd Pracy w Płocku realizuje zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych.

Poniższa tabela przedstawia szczegółowy zakres zadań oraz zestawienie wysokości środków wydatkowanych na ich realizację w latach 2020–2023. Środki finansowe pochodzą z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Zadanie	2020	2021	2022	2023
Przyznawanie osobom niepełnosprawnym środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej, rolniczej, albo na wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej (art.12a)	0,00	84 000,00	200 000,00	158 485,64
Dokonywanie zwrotu kosztów wyposażenia stanowiska pracy osoby niepełnosprawnej (art.26e)	51.004,08	142 447,09	92 000,00	97 302,22
Zwrot wydatków na instrumenty i usługi rynku pracy na rzecz osób niepełnosprawnych poszukujących pracy i niepozostających w zatrudnieniu (art.35a ust.1 pkt 6a)	0,00	0,00	28 022,34	60 374,57
Suma	51 004,08	226 447,09	320 022,34	316 162,43

Na terenie Płocka istnieje rozbudowana sieć wsparcia dla osób niepełnosprawnych. Bardzo istotną rolę w przywracaniu osób niepełnosprawnych do życia społecznego pełnią warsztaty terapii zajęciowej (WTZ).

Warsztat Terapii Zajęciowej to placówka, która umożliwia rehabilitację zawodową i społeczną osób niepełnosprawnych w zakresie zdobywania lub przywracania umiejętności niezbędnych do podejmowania zatrudnienia. Osoby posiadające orzeczenia o stopniu niepełnosprawności umiarkowanym lub znacznym, ze wskazaniem do terapii zajęciowej, mogą ubiegać się o rehabilitację w ramach wtz, w celu zdobycia samodzielności, umiejętności i kwalifikacji umożliwiających w efekcie podjęcie pracy, najczęściej osoby po ukończeniu kształcenia w szkole specjalnej. Po około pięciu latach osoba powinna być przygotowana do podjęcia zatrudnienia w zakładzie pracy chronionej, zakładzie aktywności zawodowej bądź na otwartym rynku pracy.

W naszym mieście funkcjonuje sześć takich placówek i są one w większości prowadzone przez organizacje pozarządowe:

1. Towarzystwo Przyjaciół Dzieci. Warsztat Terapii Zajęciowej dla osób niepełnosprawnych ruchowo, ul. Mościckiego 6, 09-400 Płock;
2. Towarzystwo Przyjaciół Dzieci. Warsztat Terapii Zajęciowej dla Osób Niewidomych, ul. Królowej Jadwigi 9b, 09-400 Płock;
3. Warsztat Terapii Zajęciowej przy Caritas Diecezji Płockiej, ul. Sienkiewicza 54, 09-400 Płock;
4. Warsztat Terapii Zajęciowej przy Stowarzyszeniu „Jestem”, ul. 3-go Maja 16, 09-400 Płock;
5. Warsztat Terapii Zajęciowej przy Parafii Św. Jakuba, ul. Harcerska 91, 09-409 Płock;
6. Warsztat Terapii Zajęciowej przy Zakładzie Karnym w Płocku, ul. Sienkiewicza 22, 09-400 Płock.

Do zadań WTZ należy prowadzenie zajęć usprawniających, nauka ról społecznych oraz funkcjonowania w relacjach z innymi, poprzez ćwiczenia m. in. planowania, komunikowania się, asertywności i podejmowania decyzji oraz treningi tj. w zakresie czynności życia codziennego i gospodarstwa domowego (przyrządzanie posiłków, prace porządkowe w domu), w zakresie samoobsługi i higieny osobistej, ekonomicznej. Ponadto warsztaty mają na celu rozwijanie umiejętności zawodowych uczestników, umożliwiających im w przyszłości podjęcie zatrudnienia w zakładach aktywizacji zawodowej. Uczestnikami zajęć w warsztatach terapii zajęciowej mogą być osoby z orzeczeniem o niepełnosprawności, w którym zalecono uczestnictwo w tej formie rehabilitacji.

Podstawą prowadzenia warsztatów terapii zajęciowej są pracownie. W płockich warsztatach terapii zajęciowej znajdują się najczęściej takie pracownie jak: ceramiczna, plastyczno-przyrodnicza, gastronomiczna, krawiecko – artystyczna lub rękodzieła, technik różnych, komputerowa, stolarska.

W WTZ w Płocku oferowanych jest 135 miejsc.

Na podstawie zawartego porozumienia Gminy – Miasto Płock i Powiatu Płockiego przekazywane są środki finansowe dla powiatu na terapię dla 12 osób z niepełnosprawnościami, będących mieszkańcami Płocka.

Warsztaty Terapii Zajęciowej są finansowane w 90% przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, a w 10% przez Gminę - Miasto Płock.

Innym rodzajem placówek, których celem jest rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych, są **środowiskowe domy samopomocy**. To jednostki organizacyjne pomocy społecznej, które funkcjonują na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U z 2024 r., poz. 1283 z późn. zm.) oraz ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U z 2024 r., poz. 917 z późn. zm.).

Miejsce w nich znajdują:

- osoby przewlekle psychicznie chore,

- osoby upośledzone umysłowo w stopniu głębokim, znacznym i umiarkowanym, a także osoby z lekkim upośledzeniem umysłowym, gdy jednocześnie występują inne zaburzenia, zwłaszcza neurologiczne,
- osoby wykazujące inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych, które zgodnie ze stanem wiedzy medycznej są zaliczane do zaburzeń psychicznych, z wyłączeniem osób czynnie uzależnionych od środków psychoaktywnych.

Działania tych placówek zmierzają do poprawy funkcjonowania społecznego, budowania sieci wsparcia oraz nauczania i rozwijania umiejętności samopomocowych.

Środowiskowe domy samopomocy organizują dla swoich uczestników treningi umiejętności samoobsługowych i zaradności życiowej (np. samodzielne mycie się, jedzenie, ubieranie się), treningi umiejętności społecznych i interpersonalnych (np. nauka umiejętności współpracy, komunikowania się, odpowiedzialności), treningi umiejętności spędzania czasu wolnego (np. czytanie, gry sportowe i towarzyskie, wybrane audycje radiowe i telewizyjne, imprezy kulturalne).

Na terenie miasta Płocka funkcjonują dwa typy **Środowiskowego Domu Samopomocy** przy ul. Mickiewicza 3, ul. Mickiewicza 5 oraz ul. Mickiewicza 7a:

- pierwszą placówką jest **Środowiskowy Dom Samopomocy Typu A**. Jest on ośrodkiem wsparcia dla 30 osób dorosłych przewlekłe psychicznie chorych. Decyzją Prezydenta Miasta Płocka z dnia 15 lipca 2015 r. Miejskiemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Płocku został przekazany w trwałą zarząd budynek przy ul. Mickiewicza 3 o powierzchni użytkowej 179,39 m². W drugim półroczu 2015 r. budynek został wyremontowany z funduszu Wojewody Mazowieckiego i oddany do użytku 1 grudnia 2015r. Dzięki oddaniu do użytku trzeciego budynku dla ŚDS rozszerzono działalność tej placówki o 10 osób z niepełnosprawnościami - łącznie ilość osób wynosi 30.
- drugą placówką jest **Środowiskowy Dom Samopomocy Typu B**. Jest Ośrodkiem wsparcia dla 25 osób niepełnosprawnych intelektualnie.

Budynki położone są w centrum miasta na działce o pow. 681 m². Lokale są funkcjonalne, przystosowane dla potrzeb osób z niepełnosprawnościami, posiadają sale terapeutyczne na zajęcia wspierające - aktywizujące dla osób z niepełnosprawnościami.

Celem działania placówek jest wspieranie uczestników i ich rodzin oraz kompensowanie skutków niepełnosprawności. Domy zapewniają fachową opiekę, a uczestnicy domu nabywają umiejętności z zakresu czynności dnia codziennego i funkcjonowania w środowisku rodzinno-społecznym. W roku 2023 ze wsparcia powyższych placówek skorzystały łącznie 63 osoby z niepełnosprawnościami.

Jest jednostką organizacyjną Gminy-Miasto Płock działającą w formie jednostki budżetowej. Działalność Środowiskowego Domu Samopomocy stanowi zadanie zlecone gminie i finansowane jest z budżetu państwa.

W Płocku funkcjonuje jeden **Dom Pomocy Społecznej „Przyjaznych Serc”** przy ul. Krótkiej 6a, prowadzony przez Gminę - Miasto Płock. Instytucja ta świadczy usługi bytowe, opiekuńczo-wspomagające oraz edukacyjne osobom wymagającym całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności. Dom pomocy społecznej opiera swoje działania na obowiązujących standardach, aby w możliwie najlepszy sposób wypełniać swoje zadania, odpowiadając na indywidualne potrzeby mieszkańców. Placówki tego rodzaju kwalifikuje się ze względu na ich przeznaczenie. W Płocku znajduje się jednostka przeznaczona dla osób przewlekłe psychicznie chorych.

Dom dysponuje 80 miejscami. Średni miesięczny koszt utrzymania jednego mieszkańca w roku 2024 wynosi 7 403,13 zł.

3. Oferta edukacyjno - wychowawcza

Płock, jako średni ośrodek miejski, posiada rozwiniętą sieć placówek oświatowych. Na każdym szczeblu edukacji odnaleźć można jednostki prowadzone całkowicie lub częściowo dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością. Korzystna sytuacja w mieście jest wynikiem wieloletnich starań i dążeń, aby zapewnić wystarczającą liczbę miejsc dla osób potrzebujących szczególnych warunków do pozyskiwania wiedzy i umiejętności.

1) Pomoc udzielona uczniom ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi

Miejskie Przedszkola

W roku szkolnym 2022/2023 płocki samorząd prowadził 25 placówek wychowania przedszkolnego, w tym 6 z oddziałami integracyjnymi.

Do miejskich przedszkoli z oddziałami integracyjnymi uczęszczało 143 dzieci z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego. Placówki organizowały edukację dla dzieci z różnymi niepełnosprawnościami, m. in.: niewidomych, z autyzmem, zespołem Aspergera, z zespołem Downa, z niepełnosprawnością intelektualną, z niepełnosprawnością ruchową, oraz chorobami przewlekłymi. Wszystkim dzieciom, a w szczególności niepełnosprawnym, w oddziałach integracyjnych i specjalnych zapewniono opiekę i pomoc wykwalifikowanej kadry pedagogicznej.

W roku szkolnym 2022/2023 przy Miejskim Przedszkolu nr 15 i Miejskim Przedszkolu z Oddziałami Integracyjnymi nr 33 Jean'a Vanier w Płocku funkcjonowały Zespoły Wczesnego Wspomagania Rozwoju Dziecka funkcjonowały, gdzie objęły pomocą ogółem 69 dzieci.

Szkoły podstawowe

W roku szkolnym 2022/2023 oraz 2023/2024 funkcjonowało 19 szkół podstawowych prowadzonych przez Gminę – Miasto Płock, w tym 18 z ustalonym obwodem szkolnym i Ogólnokształcącą Szkołą Muzyczną I stopnia i 48 oddziałów integracyjnych i 3 specjalne w szkołach podstawowych.

Szkolnictwo specjalne

Edukacja w zakresie kształcenia specjalnego odbywała się w 2 ośrodkach i szkole podstawowej.

Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy nr 1 im. Księdza Jana Twardowskiego (Szkoła Podstawowa Specjalna Nr 9, internat). Do szkoły podstawowej przyjmowano dzieci na podstawie orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego z uwagi na niepełnosprawność umysłową w stopniu lekkim, umiarkowanym i znacznym oraz dzieci ze spektrum autyzmu. Dla dzieci niepełnosprawnych umysłowo w stopniu głębokim prowadzone były indywidualne zajęcia rewalidacyjno – wychowawcze oraz działały grupy rewalidacyjno – wychowawcze. Łącznie w placówce w roku 2022/2023 kształciło się 129 uczniów w 23 oddziałach, zorganizowano 6 zespołów rewalidacyjno-wychowawczych dla 25 dzieci a dla 10 dzieci prowadzone były indywidualne zajęcia rewalidacyjno-wychowawcze. Zapewniono opiekę w internacie dla 29 uczniów w 5 oddziałach. W celu usprawnienia zaburzonych funkcji uczniowie objęci byli zajęciami z zakresu integracji sensorycznej, logopedii, gimnastyki korekcyjnej, rewalidacji indywidualnej i zespołowej.

Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy nr 1 w Płocku	Liczba uczniów	Liczba oddziałów
Szkoła Podstawowa Specjalna Nr 9	129	23
Indywidualne zajęcia rewalidacyjno – wychowawcze	10	-
Grupy rewalidacyjno – wychowawcze	25	6
Internat	29	5
Razem	193	34

Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy nr 2 (Branżowa Szkoła I Stopnia nr 6 Specjalna, Szkoła Specjalna Przystosowująca do Pracy, internat oraz Centrum Terapeutyczno - Rehabilitacyjne). W roku szkolnym 2023/2024 szkoła zawodowa kształciła w zawodach: kucharz, mechanik pojazdów samochodowych, piekarz, fryzjer, ogrodnik, pracownik pomocniczy obsługi hotelowej, operator procesów introligatorskich oraz pracownik pomocniczy gastronomii. Trzyletnia Szkoła Specjalna Przystosowująca do Pracy przyjmowała uczniów z orzeczeniem do kształcenia specjalnego w stopniu umiarkowanym lub znacznym oraz uczniów z niepełnosprawnościami sprzężonymi. Dla uczniów spoza miasta funkcjonuje internat. W roku szkolnym 2022/2023 przeprowadzono prace remontowe i adaptacyjne oraz zakupiono na potrzeby Ośrodka m. in.: piec konwekcyjno-parowy do pomieszczenia kuchennego, zestaw do pielęgnacji boisk, meble do internatu, sprzęt nagłośnieniowy, 10 laptopów i 3 monitory interaktywne, sprzęt do nauki gry w tenisa stołowego - robot Tibhar robo pro. Zakupiono także książki do biblioteki oraz pomoce dydaktyczne.

Centrum Terapeutyczno – Rehabilitacyjne przy Specjalnym Ośrodku Szkolno – Wychowawczym Nr 2 w Płocku jest to obiekt z pomieszczeniami terapeutycznymi i rehabilitacyjnymi przeznaczony dla osób z niepełnosprawnościami. Oferuje wielokierunkowe wsparcie dla dzieci i młodzieży z różnego rodzaju deficytami. Ma na celu umożliwienie jak najszerszego dostępu do specjalistów w zakresie usprawniania i terapii psychologiczno – pedagogicznej, w tym fizjoterapeuty, psychologa, logopedy, pedagogów i terapeutów. W roku szkolnym 2023/2024 w Centrum Terapeutyczno – Rehabilitacyjnym przy Specjalnym Ośrodku Szkolno – Wychowawczym Nr 2 w Płocku z zajęć terapeutycznych i usprawniających ruchowo skorzystało 150 uczniów SOSW nr 2 oraz dzieci z terenu Miasta Płocka.

Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy nr 2 w Płocku	Liczba uczniów	Liczba oddziałów
Szkoła Specjalna Przystosowująca do Pracy	66	16
Branżowa Szkoła I Stopnia nr 6 Specjalna	98	13
Internat	42	7
Centrum Terapeutyczno - Rehabilitacyjne	150	-
Razem	356	36

Szkoła Podstawowa Specjalna nr 24 w Płocku.

Do szkoły przyjmowano dzieci z uwagi na niepełnosprawność umysłową w stopniu lekkim, umiarkowanym i znacznym oraz niepełnosprawność sprzężoną i autyzm. W szkole funkcjonowały również Zespoły Wczesnego Wspomagania Rozwoju Dziecka. W roku szkolnym 2022/2023 pomocą objęto ok. 134 dzieci.

Pracę z uczniem niepełnosprawnym wykonują specjaliści: oligofrenopeda, logopeda, neurologopeda, psycholog, fizjoterapeuta, surdopeda, tyflopeda. Podstawą przyjęcia dziecka do szkoły jest orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego.

Szkoła Podstawowa Specjalna Nr 24	Liczba uczniów	Liczba oddziałów
Szkoła podstawowa	117	31
Zespoły Wczesnego Wspomagania	134	9
Oddział przedszkolny dla dzieci sześciolatków	3	1

Uczelnie wyższe

Miasto Płock jest również ośrodkiem akademickim. Znajdują się tutaj 3 uczelnie publiczne: Akademia Mazowiecka, Politechnika Warszawska Filia w Płocku, Wyższe Seminarium Duchowne w Płocku oraz 1 uczelnia niepubliczna – Szkoła Wyższa im. Pawła Włodkowica, w których studiuje również osoby z niepełnosprawnością.

4. Współpraca z organizacjami pozarządowymi

W Płocku funkcjonuje kilkanaście organizacji pozarządowych, których celem statutowym jest pomoc osobom niepełnosprawnym. Wśród nich są zarówno stowarzyszenia, jak i fundacje, m. in.: Stowarzyszenie Społeczności i Przyjaciół SOSW Nr1 w Płocku "Moc jest w nas", Stowarzyszenie na rzecz osób niepełnosprawnych oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym "Odczarujmy Inny Świat", Polski Związek Głuchych Oddział Mazowiecki, Polski Komitet Pomocy Społecznej, Stowarzyszenie Słoneczni, Akademickie Stowarzyszenie "Ambitni w Działaniu", Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Autyzmem "Odzyskać Więzi". Część z nich posiada status organizacji pożytku publicznego.

Działalność organizacji może być skierowana do wszystkich osób niepełnosprawnych lub do poszczególnych kategorii niepełnosprawności, np. ruchowej lub intelektualnej. Oferta pomocowa stowarzyszeń i fundacji jest różnorodna. Może dotyczyć wsparcia środowiskowego, pomocy indywidualnej, organizacji różnorodnych form rehabilitacji społecznej i zawodowej. Organizacje, integrując środowisko, stają się jednocześnie rzecznikami interesów osób niepełnosprawnych i niezwykle istotnym elementem dialogu obywatelskiego. Przede wszystkim jednak pomagają osobom niepełnosprawnym wyjść z apatii i bierności społecznej, a także integrować się ze społecznością lokalną.

W Budżecie Miasta Płocka co roku planuje się środki finansowe z przeznaczeniem na dotacje dla organizacji pozarządowych i innych podmiotów uprawnionych, które realizują zadania publiczne z zakresu pomocy społecznej.

Gmina - Miasto Płock zleca realizację zadań organizacjom pozarządowym w drodze otwartych konkursów ofert, przeprowadzonych na podstawie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, a także ustawy o zdrowiu publicznym, na które w roku 2023 wydatkowano środki finansowe w wysokości 325 375,00 zł.

Listę organizacji pozarządowych, które otrzymały wsparcie finansowe w roku 2023 r. w ramach zadań, których odbiorcami były osoby z niepełnosprawnościami przedstawia poniższa tabela:

Lp	Nazwa organizacji	Nazwa zadania	Przekazane środki	Liczba osób
1.	Polski Komitat Pomocy Społecznej	PARTNERSTWO „50+” dla działań socjalno – pomocowych na rzecz poprawy jakości życia osób w wieku 50+, seniorów oraz osób niepełnosprawnych zagrożonych wykluczeniem społecznym	30 000,00 zł (dotacja)	300
2.	Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Autyzmem "Odzyskać Więzi"	Działania socjalno-pomocowe na rzecz dzieci z zaburzeniami rozwojowymi zamieszkałych w Płocku poprzez specjalistyczne wsparcie terapeutyczne	15 000,00 (dotacja)	15
3.	Stowarzyszenie Pomocy Osobom z Niepełnosprawnością Umysłową „Jestem”	"Twoja pomoc mój sukces - terapia dzieci niepełnosprawnych i wsparcie dla ich rodzin"	20 000,00 zł (dotacja)	28
4.	Stowarzyszenie Pomocy Osobom z Niepełnosprawnością Umysłową „Jestem”	„Krok do przodu - usprawnienie ruchowe małych dzieci niepełnosprawnych”	9 999,44 (mały grant)	13
5.	Płockie Stowarzyszenie Pomocy Osobom z Chorobą Alzheimera	Ośrodek wsparcia dla osób z chorobą Alzheimera	40 000,00 zł (dotacja)	25
6.	Caritas Diecezji Płockiej	Prowadzenie terapii i rehabilitacji dla podopiecznych Domu Dziennego Pobytu z chorobą Alzheimera	15 000,00 zł (dotacja)	10
7.	Caritas Diecezji Płockiej	Udzielanie pomocy i wsparcia osobom chorym w stanach terminalnych i ich rodzinom	1 736,56 (dotacja)	72
8.	Fundacja MECENAT	Ośrodek wsparcia wychnieniowego	10 000,00 (dotacja)	13
9.	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Miejsko - Powiatowy	Prowadzenie świetlicy wychnieniowej „Moje miejsce”	120 000,00 zł (dotacja)	26
10.	Stowarzyszenie na Rzecz Przeciwdziałania Zjawiskom Patologii Społecznej MIĘDZY LUDŹMI	Realizacja zadania pt. „Grupa wsparcia Między Ludźmi”	26 000,00	15

11.	Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy nr 2 w Płocku	Realizacja projektów z zakresu profilaktyki uzależnień, rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz przemocy w rodzinie, realizowanych przez placówki oświatowe	10 575,00	310
12.	Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy nr 1 w Płocku	Realizacja projektów z zakresu profilaktyki uzależnień, rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz przemocy w rodzinie, realizowanych przez placówki oświatowe	2 000,00	50
13.	Stowarzyszenie „Moc jest w nas”	Półkolonie dla dzieci z niepełnosprawnością, z rodzin gdzie występuje problem alkoholowy lub zagrożenie problemem alkoholowym pn. „Wakacyjna przygoda”	25 000,00 zł	24

W celu współpracy i budowania partnerstwa między Miastem i organizacjami pozarządowymi oraz efektywnego wykorzystania społecznej aktywności w zaspokajaniu zbiorowych potrzeb lokalnej wspólnoty, co roku zostaje uchwalony i przyjęty w Płocku *Program współpracy Gminy - Miasto Płock z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie* - obecnie na 2024 rok. (Uchwała Nr 981/LVII/2023 Rady Miasta Płocka z dnia 28 września 2023 r.).

W ostatnich latach, w rocznym programie współpracy, jako jedno z priorytetowych zadań publicznych obszar "Działalność na rzecz osób niepełnosprawnych" obejmował sześć podstawowych zadań:

- 1) działania na rzecz zatrudniania osób niepełnosprawnych na otwartym rynku pracy, m. in. zatrudnienie wspomagane, staże, itp.;
- 2) rehabilitacja społeczna, zdrowotna i zawodowa osób niepełnosprawnych;
- 3) działania zapobiegające dyskryminacji osób niepełnosprawnych;
- 4) organizowanie wypoczynku dla osób niepełnosprawnych;
- 5) zapewnienie dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami;
- 6) usługa Asystenta Osobistego Osoby Niepełnosprawnej.

Zaplanowane zadania są realizowane zgodnie z założeniami oraz celami wyznaczonymi w Strategii Zrównoważonego Rozwoju Miasta Płocka, Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Płocka, a także określonymi na ich podstawie priorytetami programu Miasta Płocka wobec niepełnosprawności oraz osób z niepełnosprawnościami.

5. Dostępność przestrzeni miejskiej

Dostępność przestrzeni miejskiej ma szczególne znaczenie dla zaspokajania potrzeb i poprawy jakości życia wszystkich jej użytkowników. Dzięki coraz bardziej dostępnej infrastrukturze miejskiej (architektonicznej, komunikacyjnej, oświatowej, kulturalnej, sportowej) osoby z niepełnosprawnością mają szansę na pełniejszy i aktywniejszy udział w życiu społecznym i zawodowym, integrację i pełniejsze

zaangażowanie się w budowanie obywatelskich postaw społecznych oraz samodzielne i niezależne korzystanie z powszechnych usług i atrakcji turystycznych miasta. Taki stan jest możliwy przede wszystkim wówczas, gdy istnieje możliwość samodzielnego zaspokojenia codziennych potrzeb, bez konieczności pokonywania barier urbanistycznych, komunikacyjnych, technicznych, czy informacyjnych. Przyjazna i dostępna przestrzeń publiczna miasta powoduje, że osoby z niepełnosprawnością mogą korzystać z wszelkich możliwości i dóbr, jakie niesie ze sobą nowoczesne miasto. Dopiero wówczas osoby z niepełnosprawnością są widoczne i aktywne we wszelkich sferach życia publicznego i społecznego, czyli są pełnoprawnymi mieszkańcami naszego miasta. Należyta troska o dostępność przestrzeni publicznej jest wyrazem dojrzałości i humanistycznej wrażliwości całej społeczności lokalnej.

Przy projektowaniu przestrzeni publicznej miasto Płock uwzględnia w tworzeniu systemu komunikacji w mieście, priorytetowo rolę ruchu pieszego i transportu, z gwarancją bezpieczeństwa oraz ułatwieniami dla osób z ograniczoną mobilnością i percepcją. Dzięki temu miejska przestrzeń publiczna staje się przestrzenią przyjazną wszystkim mieszkańcom.

Na przestrzeni kilkudziesięciu lat, w ramach działań dostępności przestrzeni publicznej oraz transportu i powiązanej infrastruktury miasto Płock realizuje działania inwestycyjne i modernizacyjne:

- w blisko 90% powierzchni miasta została zmodernizowana nawierzchnia chodników oraz ścieżek parkowych, które odpowiadają wymaganiom wszystkich użytkowników ze szczególnymi potrzebami tj. twarde, równe i z powierzchnią antypoślizgową, która spełnia swoje cechy również w trudnych warunkach atmosferycznych;
- zakupiono i dostosowano środki komunikacji miejskiej, co pozwoliło na obsługiwane wszystkich linii przez pojazdy niskopodłogowe;
- systematycznie modernizowane są przystanki komunikacji miejskiej w Płocku, w celu ich przystosowania do obsługi pojazdów niskopodłogowych oraz zapewnienia dostępu i bezpieczeństwa osobom z niepełnosprawnościami;
- konsekwentnie na terenie całego miasta, w szczególności w miejscach, w których prowadzone są prace modernizacyjno-naprawcze oraz budowy nowych ciągów komunikacyjnych, prowadzi się prace nad poprawą bezpieczeństwa na przejściach dla pieszych, dostosowywaniem przejść dla pieszych ze szczególnymi potrzebami, chodników i innych ciągów pieszych;
- montowane są sygnalizacje świetlno-akustyczne, obniżana jest wysokość krawężników, a także instalowane są specjalne pasy ostrzegawcze w postaci powierzchni wypukłych;
- w przypadku infrastruktury transportowej ważne jest również zapewnienie osobom niepełnosprawnym możliwości ułatwionego poruszania się w obszarze miasta Płocka za pomocą indywidualnego środka transportu. Ułatwienie dla osób niepełnosprawnych poruszających się własnymi środkami lokomocji, które posiadają kartę parkingową, stanowią miejsca zastrzeżone dla osób niepełnosprawnych, tzw. koperty, umieszczone w Strefie Płatnego Parkowania oraz poza nią.

Duże znaczenie dla osób niepełnosprawnych stanowi dostępność obiektów użyteczności publicznej. Zapewnienie swobodnego i samodzielnego dostępu do urzędów, szkół oraz obiektów kultury, sportu i rekreacji sprawia, że osoby z niepełnosprawnością mogą czuć się pełnoprawnymi mieszkańcami miasta.

W budynkach Urzędu Miasta Płocka znajduje się wiele rozwiązań dla osób z niepełnosprawnościami i wciąż stosowane są nowe. W 2023 roku dokonano szczegółowego audytu dostępności budynków Urzędu Miasta Płocka. Sformułowane w wyniku audytu wnioski i zalecenia stanowią podstawę do systematycznych działań w kierunku zapewnienia pełnej dostępności do wydziałów i innych jednostek organizacyjnych magistratu. Wszystkie cztery budynki urzędu są całkowicie dostępne dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich. Wejście do budynku Ratusza wyposażone jest w pochylnię oraz platformę pionową wewnątrz budynku. Poprawiono dostępność do usług publicznych świadczonych przez Urząd Miasta Płocka dla osób ze szczególnymi potrzebami (w tym osób z niepełnosprawnościami), poprzez zakup i montaż w budynku urzędu 2 dźwigów osobowych wewnętrznych. Na terenie obiektu znajduje się

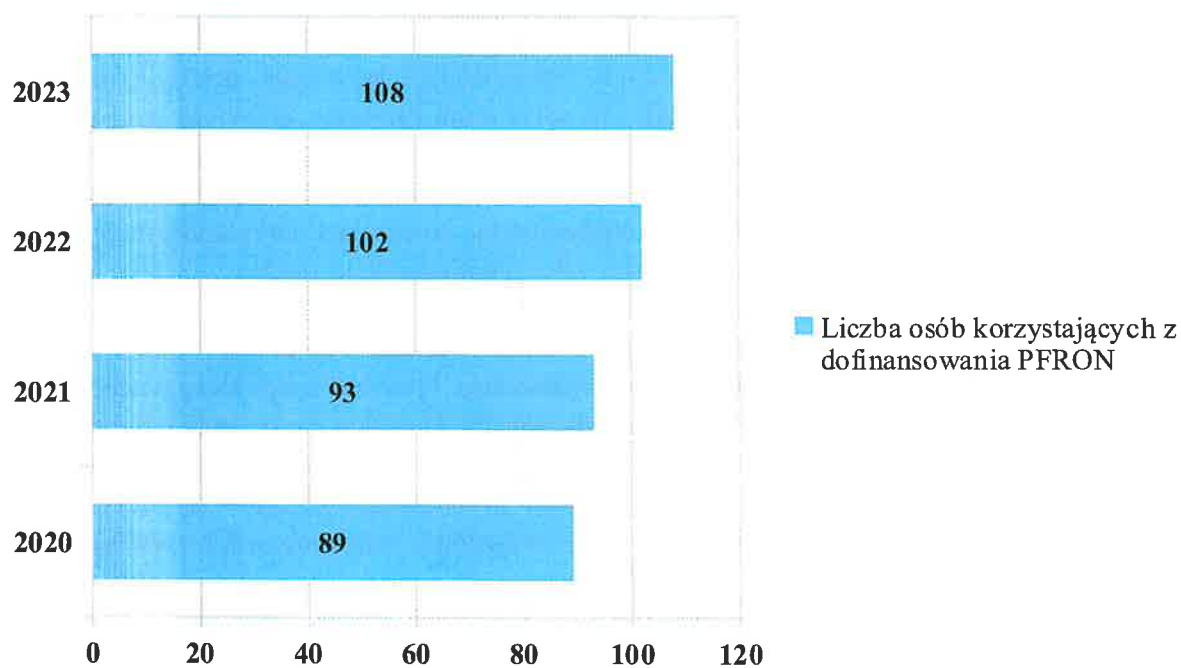
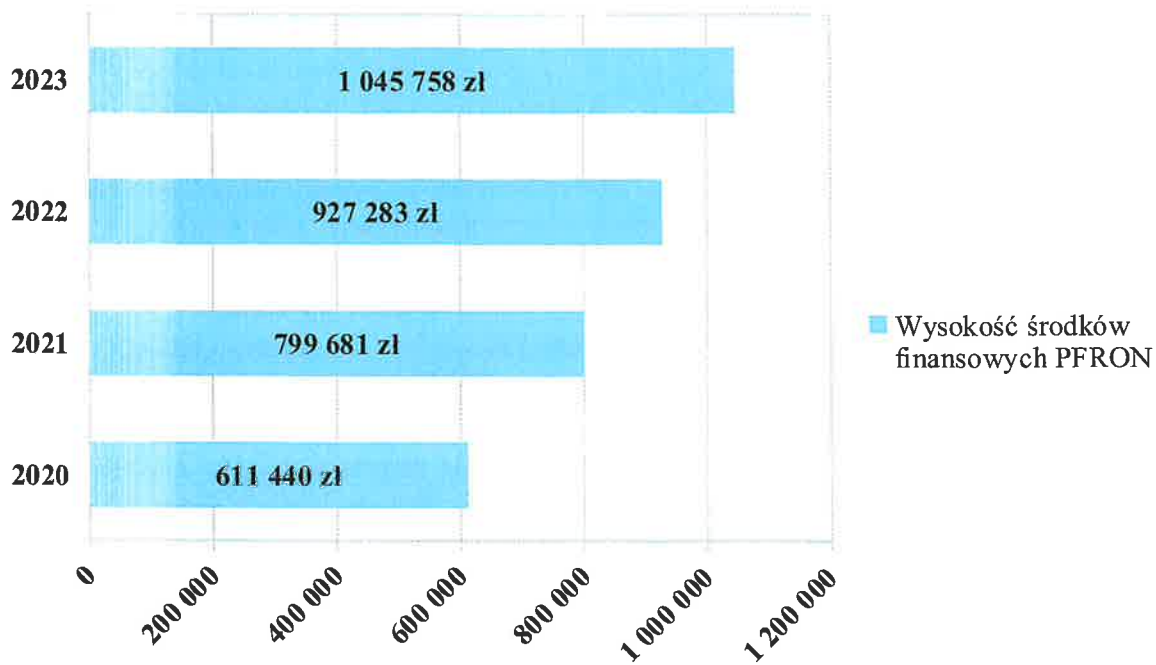
również schodolaz umożliwiający pokonywanie schodów, gdyby zaszła taka konieczność. Ponadto, urząd wyposażono w 4 pętle indukcyjne przenośne dla osób niedosłyszących, 12 pętli podblatowych i 1 walizkową. Rozmieściliśmy też 3 plany tyflograficzne z pismem Braille'a zapewniające informację na temat rozkładu pomieszczeń w budynkach, co najmniej w sposób wizualny i dotykowy, zakupiliśmy 3 elektroniczne powiększalniki ułatwiające czytanie dokumentów i wypełnianie formularzy osobom niedowidzącym. Urząd również zapewnia wstęp do budynku osobie korzystającej z psa asystującego oraz zapewnia dostęp do tłumacza Polskiego Języka Migowego (PJM).

Niezmiernie ważne dla możliwości edukacji dzieci i młodzieży z niepełnosprawnościami jest dostępność infrastruktury oświatowej. Dla potrzeb osób niepełnosprawnych w placówkach edukacyjnych najczęściej instalowane są windy osobowe, podjazdy oraz przystosowuje się sanitariaty.

Budowanie dostępności przejawia się również w doskonaleniu kanałów komunikacji z mieszkańcami. Stale prowadzi się starania o poprawę dostępności zasobów internetowych. W szczególny sposób jako miasto podejmujemy działania ułatwiające dostęp do informacji i komunikacji, szczególnie do informacji urzędowych władz miejskich, informacji o sztuce, kulturze, rozrywce, obiektach sportowych zapewniając dostępność urzędowej witryny internetowej oraz witryn poszczególnych instytucji publicznych poprzez zastosowanie narzędzi dostępności oraz standardów dostępności cyfrowej tj. zapewnienie informacji w postaci elektronicznego pliku zawierającego tekst odczytywany maszynowo, w tekście łatwym do czytania. Wszystkie opracowywane komunikaty, niezależnie od formy i miejsca publikacji tworzone są łatwym i przystępnym językiem, posiadają właściwą strukturę, w miarę możliwości posiadają opisane grafiki (tekst alternatywny), o ile istnieje taka możliwość, posiadają napisy w przypadku multimediiów, a zdjęcia posiadają alternatywny opis tekstowy. Miasto zapewnia osobom ze szczególnymi potrzebami obsługę z wykorzystaniem niżej wymienionych sposobów/środków wspierających komunikowanie się: kontakt telefoniczny, kontakt korespondencyjny, przesyłanie wiadomości tekstowych, w tym z wykorzystaniem wiadomości SMS, MMS lub komunikatorów internetowych, wykorzystanie tłumacza języka migowego. Na stronach internetowych podmiotów lokalnej administracji publicznej znajdują się deklaracje dostępności w ramach prowadzonej polityki dostępności.

Funkcjonowanie społeczne składa się z wielu różnorodnych form i przejawów aktywności. Osoby niepełnosprawne mają niepodważalne prawo do korzystania z dóbr kultury, rozrywki, sportu, rekreacji, turystyki. Większość plockich obiektów kultury i sztuki, a przede wszystkim teatr, jest dostępna dla osób z niepełnosprawnościami dzięki wykorzystaniu różnorodnych rozwiązań architektonicznych i technicznych. Również w obiektach sportowych i rekreacyjnych stopniowo likwiduje się bariery i wprowadza udogodnienia dla osób z niepełnosprawnościami. Płock szczególnie uwzględnia dostępność w swojej infrastrukturze sportowej. Wybudowane centrum sportowo-rekreacyjne, w tym Aquapark dostosowane jest do osób niewidomych i słabowidzących, niedosłyszących oraz osób o ograniczonej zdolności ruchowej. Prace inwestycyjne przebiegały przy uwzględnieniu standardów dostępności obiektów sportowych.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej udziela dofinansowania niepełnosprawnym mieszkańcom Płocka do likwidacji indywidualnych barier architektonicznych, technicznych oraz barier w komunikowaniu się z otoczeniem. Likwidacja barier musi być uzasadniona konkretnymi potrzebami wynikającymi z niepełnosprawności. Celem tego typu działań jest umożliwienie osobie niepełnosprawnej prowadzenia samodzielnego życia oraz szerokich kontaktów z otoczeniem. Wysokość dofinansowania może wynosić do 80% kosztów planowanego przedsięwzięcia. Środki na ten cel pochodzą z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. W ostatnich latach zarówno liczba osób, które otrzymały wsparcie, jak i kwoty przeznaczone na dofinansowanie likwidacji barier ulegały zmianom. Opisany proces przedstawiają poniższe wykresy.

W przedstawionym okresie lat 2020 - 2023 zauważa się tendencję wzrostową. Przyczyną wzrostu są lokalne zmiany demograficzne, wzrost liczby osób z orzeczoną niepełnosprawnością ruchową, tym samym wzrost indywidualnych potrzeb w tym zakresie.

6. Inicjatywy Miasta Płocka na rzecz osób z niepełnosprawnościami

Miasto Płock podejmuje wiele działań i inicjatyw na rzecz poprawy jakości życia osób z niepełnosprawnościami. Działania te opierają się na priorytetach, które wyznaczone zostały w Strategii Zrównoważonego Rozwoju Miasta Płocka do 2030 roku oraz w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Płocka na lata 2021-2026 oraz w lokalnych politykach i programach.

Najważniejsze to:

- przeciwdziałanie marginalizacji, izolacji i dyskryminacji tej grupy społecznej,
- zagwarantowanie bezpiecznego, dostępnego funkcjonowania w przestrzeni miejskiej,
- programy celowe, adresowane do osób ze szczególnymi potrzebami, w tym osób z niepełnosprawnościami,
- podejmowanie działań ukierunkowanych na ułatwianie niepełnosprawnym mieszkańcom miasta dostępu do urzędu, informacji, transportu publicznego, kultury, edukacji, rehabilitacji społecznej i zawodowej, rynku pracy.

W Urzędzie Miasta Płocka funkcjonuje Biuro Rzecznika ds. Osób z Niepełnosprawnościami. Zadaniem Rzecznika jest współpraca z wydziałami i miejskimi jednostkami organizacyjnymi na rzecz osób z niepełnosprawnościami, współpraca z przedstawicielami administracji rządowej oraz organizacjami pozarządowymi, w celu inicjowania i koordynowania działań zmierzających do ograniczania skutków niepełnosprawności, ochrona interesów osób z niepełnosprawnościami na terenie miasta, w szczególności realizacja zadań wynikających z ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych.

Rzecznik ds. Osób z Niepełnosprawnościami ściśle współpracuje z Miejską Społeczną Radą ds. Osób Niepełnosprawnych, w której skład wchodzi osoby reprezentujące organizacje działające na rzecz osób z niepełnosprawnościami. Jednym z zadań Rady jest opiniowanie projektów gminnych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych i ocena ich realizacji, opiniowanie projektów uchwał przyjmowanych przez Radę Miasta, a mających wpływ na środowisko niepełnosprawnych płocczan. W ramach Biura, obecnie funkcjonuje również koordynator ds. dostępności, który koordynuje zapewnienie dostępności w obiektach urzędu oraz dostępności usług publicznych w mieście, a także dba o jakość świadczonych usług publicznych na rzecz osób niepełnosprawnych.

Ponadto, Gmina – Miasto Płock realizuje usługę przewozu busem dla osób z niepełnosprawnościami na wizyty lekarskie, na rehabilitację. Osobami uprawnionymi do przewozu są osoby niepełnosprawne w stopniu znacznym i umiarkowanym, zameldowane na stałe lub tymczasowo na terenie miasta Płocka, natomiast pierwszeństwo korzystania z przewozu mają osoby z niepełnosprawnościami poruszające się na wózkach inwalidzkich. Przewóz wykonywany jest od poniedziałku do piątku w godzinach 7:00 – 18:00, a w szczególnie uzasadnionych przypadkach poza ww. godzinami.

Należy podkreślić, iż miasto Płock realizuje obowiązek informacyjny wynikający z ustawy o języku migowym i innych środkach komunikowania się - w Urzędzie Miasta Płocka zapewniony jest dostęp do tłumacza Polskiego Języka Migowego, z usług którego może skorzystać każda osoba niesłysząca załatwiająca sprawę.

IV. CELE PROGRAMU I KIERUNKI DZIAŁAŃ

1. Wizja i cele horyzontalne programu

1. Podniesienie poziomu świadomości społeczeństwa na temat osób z niepełnosprawnościami oraz budowanie pozytywnego wizerunku osoby z niepełnosprawnością i jej miejsca w społeczeństwie.
2. Inicjowanie, prowadzenie i wspieranie działań zmierzających do likwidacji barier (m. in. architektonicznych, komunikacyjnych i społecznych) utrudniających osobom z niepełnosprawnościami pełne uczestnictwo w życiu społecznym.
3. Wspieranie inicjatyw na rzecz integracji osób z niepełnosprawnościami ze środowiskiem w zakresie sportu, kultury, rekreacji, turystyki.
4. Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży z niepełnosprawnościami.
5. Rehabilitacja i pomoc terapeutyczna oraz psychologiczna dla osób z niepełnosprawnościami.
6. Realizacja zadań zmierzających do polepszenia sytuacji osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin w opiece wytchnieniowej.
7. Zagwarantowywanie środowiska wolnego od barier architektonicznych w przestrzeni publicznej i miejscu zamieszkania, barier w dostępie do środków transportu oraz w dostępie do informacji i środków komunikacji międzyludzkiej.
8. Zapobieganie społecznemu wykluczeniu osób z niepełnosprawnościami.
9. Wspieranie aktywności zawodowej osób z niepełnosprawnościami w szczególności na otwartym rynku pracy oraz zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego i środków utrzymania osobom z niepełnosprawnościami.
10. Zapewnienie możliwości pełnego uczestnictwa w kulturze oraz zapewnienie możliwości uprawiania sportu i korzystania z ogólnodostępnych form rekreacji.
11. Pogłębienie współpracy instytucji i organizacji działających na rzecz osób z niepełnosprawnościami.
12. Współpraca z Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz Samorządem Województwa Mazowieckiego w zakresie pozyskiwania środków finansowych.

2. Kierunki działań

1. Rozwój i wzmocnienie potencjałów rozwojowych osób z niepełnosprawnościami umożliwiających samodzielne pełnienie ról społecznych.
2. Inicjowanie, prowadzenie i wspieranie działań mających na celu zapewnienie dostępności osobom z niepełnosprawnościami do przestrzeni publicznej, urzędów, instytucji i dóbr kultury, sportu i rekreacji, edukacji czy rynku pracy.
3. Rozwój i wzmocnienie potencjału organizacji pozarządowych działających na rzecz osób z niepełnosprawnościami.
4. Przeciwdziałanie dyskryminacji osób z niepełnosprawnościami oraz kształtowanie w społeczeństwie właściwych postaw i zachowań sprzyjających integracji.

V. ZADANIA I METODY DO REALIZACJI

Kierunek 1

Rozwój i wzmocnienie potencjałów rozwojowych osób z niepełnosprawnościami umożliwiającym samodzielne pełnienie ról społecznych.

Planowane zadania i metody realizacji:

1.1. Stwarzanie osobom z niepełnosprawnościami możliwości uczestnictwa w terapii zajęciowej poprzez:

- wspieranie merytoryczne i dotowanie ze środków Gminy uczestnictwa osób niepełnosprawnych w warsztatach terapii zajęciowej,
- dofinansowanie ze środków PFRON uczestnictwa osób niepełnosprawnych w warsztatach terapii zajęciowej.

1.2. Zwiększanie dostępności osób z niepełnosprawnościami do specjalistycznego poradnictwa i metod rehabilitacji w jak najwcześniejszej fazie powstania lub wykrycia niepełnosprawności poprzez:

- poradnictwo w zakresie różnych form świadczeń na rzecz osób z niepełnosprawnościami,
- dofinansowanie ze środków PFRON zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych,
- tworzenie placówek rehabilitacyjnych dla mieszkańców Płocka,
- dofinansowanie ze środków PFRON uczestnictwa osób niepełnosprawnych w turnusach rehabilitacyjnych,
- prowadzenie Środowiskowego Domu Samopomocy
- wsparcie usługowe opiekuńcze lub specjalistyczne, a także w formie usług sąsiedzkich.

1.3. Realizowanie usług asystenta osoby niepełnosprawnej, zapewnienie standardów tych usług, adekwatnych do potrzeb i możliwości osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności poprzez:

- usługa asystenta dla osób z niepełnosprawnościami.

1.4 Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży z niepełnosprawnościami poprzez:

- wsparcie działań mających na celu tworzenie warunków do nauki dla młodzieży z niepełnosprawnościami w szkołach podstawowych,
- zatrudnienie w placówkach oświatowych z oddziałami integracyjnymi kadry posiadającej odpowiednie kwalifikacje do pracy z dziećmi z niepełnosprawnościami,
- wyposażenie pracowni w pomoce naukowe dla uczniów niepełnosprawnych, a w szczególności dla uczniów niedosłyszących i niedowidzących,
- wspieranie działań służących integracji dzieci i młodzieży z niepełnosprawnościami,
- obejmowanie aktywną opieką psychologiczną i pedagogiczną wszystkich dzieci z niepełnosprawnością od momentu stwierdzenia niepełnosprawności, a ich rodziców doradztwem i wsparciem psychologicznym i pedagogicznym.

1.5 Aktywizacja zawodowa osób z niepełnosprawnościami poprzez:

- zwiększenie zatrudnienia osób z niepełnosprawnościami poprzez tworzenie, przystosowanie stanowisk pracy, adaptację pomieszczeń i urzędów do potrzeb osób niepełnosprawnych,
- organizowanie i dofinansowanie szkoleń dla osób z niepełnosprawnościami,
- przyznawanie osobom niepełnosprawnym bezrobotnym lub poszukującym pracy niepozostającym w zatrudnieniu jednorazowo środków na podjęcie działalności gospodarczej,
- pośrednictwo pracy i poradnictwo zawodowe dla osób z niepełnosprawnościami, ich szkolenie i przekwalifikowanie oraz promowanie różnych form zatrudnienia,
- podnoszenie świadomości społecznej celem przewyciężenia negatywnych postaw dotyczących zatrudnienia osób z niepełnosprawnościami,
- współpraca z Zakładami Aktywności Zawodowej

Kierunek 2

Inicjowanie, prowadzenie i wspieranie działań mających na celu zapewnienie dostępności osobom z niepełnosprawnościami do przestrzeni publicznej, urzędów, instytucji i dóbr kultury, sportu i rekreacji, edukacji czy rynku pracy.

Planowane zadania i metody realizacji:

2.1 Inicjowanie, prowadzenie i wspieranie działań zmierzających do likwidacji barier (m. in. architektonicznych, informacyjno – komunikacyjnych, cyfrowych, transportowych i społecznych) utrudniających osobom z niepełnosprawnościami pełne uczestnictwo w życiu społecznym:

- likwidacja barier architektonicznych w budynkach użyteczności publicznej, a w szczególności w placówkach edukacyjnych, zakładach opieki zdrowotnej, obiektach kultury religijnej oraz mieszkaniach osób z niepełnosprawnościami,
- likwidacja barier informacyjno – komunikacyjnych i transportowych, poprzez:
 - ◆ zorganizowanie całkowicie dostosowanego transportu do potrzeb osób z niepełnosprawnościami oraz wymianę taboru w Komunikacji Miejskiej Sp. z o.o na autobusy niskopodłogowe wraz z instalacją urządzeń lub innych środków technicznych do obsługi osób słabosłyszących, niesłyszących lub wyposażenie już posiadanych autobusów,
 - ◆ szkolenia dla przewoźników i kierowców z zakresu respektowania praw i pomocy osobom z niepełnosprawnościami w środkach komunikacji publicznej,
- adaptacja przestrzeni publicznej do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, w tym:
 - ◆ do potrzeb osób niewidomych i słabowidzących poprzez: odpowiednie oznaczenia przejść dla pieszych, oznaczenia na przystankach komunikacji miejskiej, przystosowanie autobusów komunikacji miejskiej np. w system informacji dźwiękowej, odpowiednie oznakowanie schodów, drzwi, sygnalizacja dźwiękowa na przejściach dla pieszych;
 - ◆ do potrzeb osób z ograniczeniami ruchowymi poprzez likwidację barier przestrzennych: modernizację i remont chodników oraz innych obiektów środowiska zewnętrznego, nawierzchni ciągów pieszych ze szczególnym uwzględnieniem zachowania bezpiecznego przemieszczania się tych osób oraz ich wyposażenia z uwzględnieniem elementów informacyjnych i małej architektury, modernizacji lub wyznaczenia miejsc do odpoczynku,

- dostosowywanie budynków i obsługę instytucji usług publicznych, administracji, ośrodków kultury i sztuki, sportu i rekreacji, edukacji i infrastruktury socjalnej do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, w tym osób z niepełnosprawnościami poprzez:
 - ◆ zapewnienie wolnych od barier pionowych i poziomych przestrzeni komunikacyjnych budynków;
 - ◆ instalację urządzeń lub zastosowanie środków technicznych i rozwiązań architektonicznych w budynku, które umożliwiają dostęp do wszystkich pomieszczeń obsługi;
 - ◆ zapewnienie informacji na temat rozkładu pomieszczeń w budynku, co najmniej w sposób wizualny i dotykowy lub głosowy (np. oznaczenia w języku Braille'a, za pomocą systemu nawigacyjno-informacyjnego TOTUPOINT, lub tablic tyflograficznych);
 - ◆ zapewnienie obsługi z wykorzystaniem środków wspierających komunikowanie się, instalację urządzeń lub innych środków technicznych do obsługi osób słabosłyszących, w szczególności pętli indukcyjnych, systemów FM lub urządzeń opartych o inne technologie, których celem jest wspomaganie słyszenia;
 - ◆ przystosowywanie stron internetowych Urzędu Miasta Płocka oraz jednostek podległych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, zwłaszcza osób z dysfunkcją narządu słuchu i wzroku, przy wykorzystaniu najlepszych praktyk i rozwiązań technicznych w tym zakresie - zgodnych z wymaganiami ustawy z dnia 4 kwietnia 2019 r. (Dz.U. 2023 poz. 1440 z późn. zm.),
- inicjowanie i wspieranie merytoryczne i finansowe działań różnych podmiotów zmierzających do zapewnienia dostępności architektonicznej, cyfrowej, informacyjno – komunikacyjnej oraz społecznej osobom ze szczególnymi potrzebami, w tym osób z niepełnosprawnościami, celem umożliwienia udziału w różnych sferach życia na zasadzie równości z innymi osobami,
- zwiększenie liczby miejsc parkingowych dla niepełnosprawnych i ochrona korzystania z tego uprawnienia (wyeliminowanie zjawiska parkowania pojazdów nieuprawnionych w miejscach wydzielonych dla osób z niepełnosprawnościami), systematyczna poprawa oznakowania ulic i dojazdów do miejsc parkingowych,
- inicjowanie i wspieranie finansowe działań różnych podmiotów zmierzających do podejmowania przedsięwzięć mających na celu zwiększanie integracji społecznej ze środowiskiem osób z niepełnosprawnościami,
- upowszechnianie najlepszych rozwiązań w zakresie tworzenia środowiska przyjaznego dla osób z niepełnosprawnościami, w tym określenie standardów dostępności - wytycznych do projektowania i zagospodarowania przestrzeni publicznych w celu wdrożenia rozwiązań przyjaznych wszystkim użytkownikom przestrzeni o zróżnicowanych ograniczeniach w mobilności i percepcji, w tym osobom z niepełnosprawnością oraz osobom starszym,
- popularyzowanie obowiązku przestrzegania zapisów prawa budowlanego w zakresie budownictwa obiektów użyteczności publicznej z uwzględnieniem potrzeb osób z niepełnosprawnościami, a także obowiązku zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami wynikających z przepisów prawnych ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. (Dz. U. 2024 poz. 1411 z późn. zm.),
- organizowanie wypoczynku dla dzieci z niepełnosprawnością np. w formie półkolonii,
- podejmowanie działań służących umożliwienie uczestnictwa w wydarzeniach kulturalnych i sportowych osobom z niepełnosprawnościami.

Kierunek 3

Rozwój i wzmacnianie potencjału organizacji pozarządowych działających na rzecz osób z niepełnosprawnościami.

Planowane zadania i metody realizacji:

3.1. Rozwój potencjału organizacji pozarządowych realizujących zadania zmierzające do polepszenia sytuacji osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin:

- wspieranie organizacji pozarządowych i innych podmiotów uprawnionych, realizujących zadania publiczne z zakresu pomocy społecznej,
- udostępnianie organizacjom pozarządowym na preferencyjnych zasadach obiektów sportowych i kulturalnych w celu umożliwienia realizacji ich przedsięwzięć dotyczących osób z niepełnosprawnościami,
- pogłębianie współpracy instytucji i organizacji pozarządowych działających na rzecz osób z niepełnosprawnościami,
- promowanie działań i dokonań podmiotów i organizacji pozarządowych na rzecz tego środowiska,
- prowadzenie działań ukierunkowanych na integrację osób niepełnosprawnych i ich rodzin ze środowiskiem lokalnym,
- działalność Miejskiej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych, opiniowanie przez Radę wszelkich projektów pod kątem ich skutków dla osób z niepełnosprawnościami.

Kierunek 4

Przeciwdziałanie dyskryminacji osób z niepełnosprawnościami oraz kształtowanie w społeczeństwie właściwych postaw i zachowań sprzyjających integracji.

Planowane zadania i metody realizacji:

4.1 Kształtowanie i rozwijanie świadomości społecznej w zakresie dostrzegania i rozumienia problemów osób ze szczególnymi potrzebami, w tym osób z niepełnosprawnościami:

- prowadzenie prelekcji w szkołach i placówkach oświatowych na temat przyczyn i skutków powstawania niepełnosprawności, pomocy osobom niepełnosprawnym,
- informowanie mediów o przedsięwzięciach w zakresie pomocy osobom z niepełnowymiarowościami i prowadzenie wspólne z mediami kampanii informacyjnej mającej na celu uwrażliwienie społeczności lokalnej na sytuację i potrzeby osób z niepełnosprawnościami,
- inspirowanie osób z niepełnosprawnościami do pełnego i aktywnego udziału w życiu kulturalnym, sporcie, rekreacji i turystyce – popularyzacja aktywnych form życia,
- edukacja społeczeństwa poprzez spotkania promujące zdrowy styl życia,
- podejmowanie działań w celu podniesienia poziomu świadomości społeczeństwa na temat osób z niepełnosprawnościami, ich spraw i potrzeb oraz w zakresie uznania prawa tych osób do pełnej integracji ze społeczeństwem, warunkujących przełamanie stereotypów,
- przeciwdziałanie marginalizacji osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin,
- promowanie dokonań artystycznych i sportowych osób z niepełnosprawnościami.

VI. ADRESACI PROGRAMU

Bezpośrednimi beneficjentami działań będą osoby niepełnosprawne i ich rodziny –mieszkańcy miasta Płocka.

Beneficjentami pośrednimi będą:

- organizacje pozarządowe zrzeszające osoby z niepełnosprawnościami i działające na ich rzecz,
- seniorzy, osoby o ograniczonej sprawności nieposiadające orzeczenia o niepełnosprawności,
- organizacje pracodawców osób z niepełnosprawnością,
- kadra infrastruktury pomocy społecznej,
- administracja samorządowa i rządowa,
- placówki oświatowe kształcące osoby z niepełnosprawnością.

Wzajemne, dobre zależności i współpraca między tymi podmiotami są warunkiem niezbędnym do osiągnięcia jak najlepszych rezultatów.

VII. ZASADY WDRAŻANIA I REALIZACJI

Samorządowy Program na rzecz osób z niepełnosprawnościami „Osoba z niepełnosprawnością w społeczności lokalnej” na lata 2025 - 2030 to dokument nakreślający wizję oraz perspektywę horyzontalną Płocka w obszarze integracji społecznej osób z niepełnosprawnościami. Zasięg i skala finansowa działań zależą od aktualnych możliwości budżetowych Miasta Płocka. Dokument otrzyma rangę uchwały Rady Miasta Płocka. Odpowiedzialność za realizację uchwały powierzona zostanie Prezydentowi Miasta Płocka. Koordynatorem działań zostanie Biuro Rzecznika ds. Osób z Niepełnosprawnościami.

Wydziały i jednostki miejskie odpowiedzialne za poszczególne działania będą zobowiązane do:

- ◆ uwzględnienia w planowaniu swych budżetów zadaniowych środków na realizację zadań wskazanych w niniejszym dokumencie,
- ◆ przedstawiania rocznych sprawozdań uwzględniających realizację zadań i wskaźniki rezultatów oraz wysokość poniesionych nakładów.

Koordinator (Biuro Rzecznika ds. Osób z Niepełnosprawnościami) będzie składał coroczne sprawozdanie z jego realizacji Radzie Miasta Płocka w terminie do 30 kwietnia każdego roku oraz Miejskiej Społecznej Radzie ds. Osób Niepełnosprawnych.

VIII. ZASADY MONITOROWANIA I EWALUACJI PROGRAMU

Za monitorowanie i ewaluację stopnia realizacji zadań określonych w niniejszym dokumencie będzie odpowiadało Biuro Rzecznika ds. Osób z Niepełnosprawnościami.

Do monitorowania działań, wyrażania swych opinii, uwag, postulatów włączone zostanie środowisko osób z niepełnosprawnościami reprezentowane przez organizacje pozarządowe, a w szczególności Miejską Społeczną Radę ds. Osób Niepełnosprawnych.

Monitoring będzie stałym i ciągłym procesem obserwacji zmian ilościowych i jakościowych, mającym na celu zapewnienie informacji na temat skuteczności podejmowanych działań oraz osiągniętych rezultatów. W ten sposób zostanie zapewniona bieżąca i etapowa kontrola stopnia realizacji nakreślonych zadań.

Monitoring i ewaluacja realizacji Samorządowego Programu na rzecz osób z niepełnosprawnościami „Osoba z niepełnosprawnością w społeczności lokalnej” na lata 2025 - 2030 będą opierać się przede wszystkim na:

- ◆ gromadzeniu i analizowaniu danych będących w posiadaniu Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, poszczególnych wydziałów Urzędu Miasta Płocka, Miejskiego Urzędu Pracy oraz placówek oświatowych. Dodatkowo pozyskiwane będą informacje od innych instytucji, podmiotów oraz organizacji pozarządowych w zakresie wskazanym w Programie.
- ◆ ocenie osiągniętych rezultatów działań oraz określeniu stopnia wykonania zakładanych zadań,
- ◆ ocenie rozbieżności pomiędzy przyjętymi do realizacji zadaniami a osiągniętymi rezultatami,
- ◆ analizie przyczyn rozbieżności oraz identyfikacji obszarów wymagających podjęcia działań interwencyjnych,
- ◆ planowaniu zmian w zakresie modyfikacji kierunków działania i zadań do realizacji.

Działania wyznaczone do realizacji będą obszarami podlegającymi monitorowaniu. Rezultatem monitoringu będą sprawozdania roczne z realizacji zadań programowych przedstawiane Radzie Miasta Płocka.

IX. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

Finansowanie Samorządowego Programu na rzecz osób z niepełnosprawnościami „Osoba z niepełnosprawnością w społeczności lokalnej” na lata 2025 - 2030 odbywać się będzie w ramach środków własnych budżetu Miasta Płocka, a także z dotacji oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z zewnętrznych źródeł finansowania, w tym z budżetu Państwa i środków unijnych.

X. PODMIOTY ZAANGAŻOWANE I ODPOWIEDZIALNE

1. Koordynatorzy Programu

- 1) Biuro Rzecznika ds. Osób z Niepełnosprawnościami;
- 2) Miejska Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych.

2. Instytucje i organizacje wspierające realizację programu i działające na rzecz osób z niepełnosprawnościami

1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, w ramach którego funkcjonują:

- Zespoły Pracy Socjalnej,
- Dział Wsparcia i Rehabilitacji Społecznej,
- Dział Świadczeń Rodzinnych,
- Dział Obsługi Projektów
- Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawnościach

2. Urząd Miasta Płocka, w ramach którego funkcjonują, m. in:

- Biuro Rzecznika ds. Osób z Niepełnosprawnościami
- Wydział Kultury i Wspierania Inicjatyw Społecznych
- Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych
- Wydział Inwestycji i Remontów
- Wydział Edukacji
- Wydział Funduszy Europejskich
- Wydział Zarządzania Nieruchomościami Gminy
- Wydział Transportu Publicznego i Inżynierii Ruchu Drogowego

3. Miejski Urząd Pracy w Płocku

4. Dom Pomocy Społecznej „Przyjaznych Serc” w Płocku

5. Środowiskowy Dom Samopomocy typu A i B w Płocku

6. Miejska Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych

7. Organizacje pozarządowe działające na rzecz osób ze szczególnymi potrzebami, w tym osób z niepełnosprawnościami.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Płocku

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Płocku realizuje zadania gminy, powiatu oraz zadania zlecone przez administrację rządową. Realizowane zadania wynikają z ustawy o pomocy społecznej, a także z innych ustaw, m. in. ustawy o rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Głównym zadaniem Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej jest podejmowanie działań profilaktycznych, rozwojowych, uzupełniających i opiekuńczych, zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem poprzez:

- umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości,
- wspieranie osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia ich niezbędnych potrzeb,
- umożliwienie osobom i rodzinom życia w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Zespoły Pracy Socjalnej w/m

Pracownicy socjalni poszczególnych Zespołów Pracy Socjalnej prowadzą pracę socjalną, w tym w oparciu o kontrakt socjalny, zgodnie z przepisami zawartymi w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 listopada 2010 r. w sprawie wzoru kontraktu socjalnego (Dz. U. z 2010 r., Nr 218, poz. 1439), pomagają w stworzeniu godnych warunków życia, organizują i planują pomoc i wsparcie w formie usług opiekuńczych, planują pomoc finansową, w tym w formie zasiłku stałego, podpowiadają, gdzie szukać specjalistycznej pomocy, pomagają przezwyciężyć trudną sytuację życiową i rozwiązać problemy.

Dział Świadczeń Rodzinnych w/m, zajmuje się realizacją zadań i obsługą świadczeń wynikających z ustawy z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. 2024 poz. 323 z późn. zm.), w tym zasiłku pielęgnacyjnego, świadczenia pielęgnacyjnego oraz jednorazowego świadczenia wynikającego z ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

Dział Wsparcia i Rehabilitacji Społecznej w/m, zajmuje się realizacją zadań z zakresu rehabilitacji społecznej, określonych ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. 2024 poz. 44 z późn. zm.).

Podstawowe zadania to:

- dofinansowanie kosztów funkcjonowania warsztatów terapii zajęciowej,
- dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych,
- dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych,
- dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze,
- dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych,
- organizacja oraz udzielanie wsparcia i pomocy w formie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w miejscu zamieszkania,
- organizacja i prowadzenie mieszkań treningowych i wspomaganych m. in. dla osób z niepełnosprawnościami, zgodnie ze standardami określonymi w rozporządzeniu Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 30 października 2023 r. w sprawie mieszkań treningowych i wspomaganych.
- realizacja programu celowego „Aktywny Samorząd” finansowanego ze środków Państwowego Funduszu Osób Niepełnosprawnych. W ramach tego programu jest możliwość skorzystania z dofinansowania w ramach Modułu I i Modułu II.

Na realizację w/w Programu w 2023 roku Gmina-Miasto Płock otrzymała środki w wysokości 603 622 zł. W 2023 roku w ramach „AS” przyznano i wypłacono łącznie 73 dofinansowania dla 64 osób, w ramach Modułu I dla 30 osób z niepełnosprawnościami, natomiast w ramach Modułu II dla 34 osób z niepełnosprawnościami. Zgodnie z założeniami programu osoby z niepełnosprawnościami mogą skorzystać z pomocy:

W ramach Modułu I:

- Moduł I Obszar A Zadanie 1 tj. pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu,
- Moduł I Obszar A Zadanie 2 tj. pomoc w uzyskaniu prawa jazdy,
- Moduł I Obszar B Zadanie 1 tj. pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania,
- Moduł I Obszar B Zadanie 5 tj. pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego sprzętu elektronicznego,
- Moduł I Obszar C Zadanie 1 tj. pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym,

- Moduł I Obszar C Zadanie 2 tj. pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego skutera lub wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym,
- Moduł I Obszar C Zadanie 3 tj. pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne,
- Moduł I Obszar C Zadanie 5 tj. pomoc w zakupie skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym lub oprzyrządowania elektrycznego do wózka ręcznego,
- Moduł I Obszar D tj. pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej.

W ramach Modułu II - tj. pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym.

Mieszkania treningowe i wspomagane (wcześniejsza nazwa mieszkania chronione - wraz z nowelizacją ustawy o pomocy społecznej z dnia 28 lipca 2023 r. mieszkania chronione zostały zmienione w mieszkania treningowe lub wspomagane) są formą oparcia społecznego m. in. dla osób z niepełnosprawnościami, które ze względu na sytuację życiową potrzebują wsparcia w funkcjonowaniu w życiu codziennym, ale nie wymagają usług w zakresie świadczonym przez placówki całodobowej opieki.

Mieszkanie treningowe zapewnia usługi bytowe, pracę socjalną i naukę rozwijania niezależności, w zakresie samoobsługi i pełnienia ról społecznych. Często są to pobyty okresowe. W mieszkaniu wspomagany często mieszka się przez wiele lat, w tym niektórzy na stałe, ta sama grupa osób, która ze wsparciem specjalistów uczy się niezależności, wykonywania czynności życia codziennego oraz integracji społecznej.

W 2023r. oraz w latach poprzednich Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Płocku prowadził łącznie 29 mieszkań treningowych i wspomaganych przy ul. Kutrzeby 19 oraz ul. Sienkiewicza 32. W ramach 21 mieszkań przy ul. Kutrzeby 19 prowadzonych przez Dział Wsparcia i Rehabilitacji Społecznej, 16 było przeznaczonych dla osób z niepełnosprawnościami, posiadających aktualne orzeczenie o stopniu niepełnosprawności. Każde mieszkanie przeznaczone jest, w zależności od metrażu dla 3 lub 4 mieszkańców. Jedno mieszkanie usytuowane na parterze, przeznaczone dla 2 osób, jest dostosowane do potrzeb osób poruszających się na wózku inwalidzkim. Do bloku prowadzi podjazd dla wózków, a w jednej z klatek jest zamontowana platforma schodowa dla wózków inwalidzkich. 1 mieszkanie jest przystosowane dla osoby niesłyszącej poprzez sygnalizator świetlny zastępujący dzwonek do drzwi.

Z pobytu w mieszkaniach treningowych i wspomaganych w roku 2023 skorzystały 23 osoby z niepełnosprawnościami. Były to osoby z niepełnosprawnością intelektualną, zaburzeniami psychicznymi, niepełnosprawnością ruchową, osoby z niepełnosprawnością sprzężoną. We wszystkich przypadkach osoby z niepełnosprawnościami mogły korzystać z odrębnych pokoi w ramach mieszkania.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Płocku realizuje również kolejną edycję programów dofinansowanych ze środków Państwowego Funduszu Celowego Funduszu Solidarnościowego skierowane do osób z niepełnosprawnościami lub ich opiekunów, tj.:

Program „Opieka wytchnieniowa - edycja 2024” – głównym celem Programu jest doraźne, czasowe wsparcie opiekunów osób niepełnosprawnych mające odciążyć ich od codziennych obowiązków związanych ze sprawowaniem opieki i zapewnić czas na odpoczynek i regenerację.

Adresatami wsparcia opieki wytchnieniowej będzie 20 opiekunów lub członków rodzin sprawujących bezpośrednią opiekę nad osobami posiadającymi orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności lub orzeczenie równoważne.

Limit usług opieki wytchnieniowej przypadających na 1 uczestnika wynosi nie więcej niż 240 godzin przez cały okres trwania Programu.

Program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej – edycja 2024” – którego głównym celem jest wprowadzenie usług asystenta jako formy ogólnodostępnego wsparcia w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym. Adresatami wsparcia jest 80 osób posiadających orzeczenie o niepełnosprawności:

- a. w stopniu znacznym lub
- b. w stopniu umiarkowanym lub
- c. traktowane na równi do wyżej wymienionych zgodnie z art. 5 i art. 62 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 44 z późn. zm.).

Usługi asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej w szczególności mogą polegać na:

- a. wykonywaniu czynności dnia codziennego dla uczestnika Programu,
- b. wyjściu, powrocie lub dojazdach z uczestnikiem Programu w wybrane przez uczestnika miejsce,
- c. załatwieniu spraw urzędowych,
- d. korzystaniu z dóbr kultury (np. muzeum, teatr, kino, galeria sztuki, wystawy)

Program „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2024 Moduł I i Moduł II - finansowany ze środków pochodzących z dotacji celowej budżetu państwa w zakresie realizacji przez gminy zadania własnego, określonego w art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1283 t.j.).

Moduł I Programu polega na zapewnieniu usług opiekuńczych w formie usług sąsiedzkich seniorom w wieku 60 lat i więcej.

Usługi sąsiedzkie świadczone w ramach Modułu I obejmą swoim zakresem pomoc w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych, podstawową opiekę higieniczno-pielęgnacyjną, przez którą należy rozumieć formy wsparcia niewymagające specjalistycznej wiedzy i kompetencji oraz, w miarę potrzeb i możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

Adresatami wsparcia będzie 10 seniorów w wieku 60 lat i więcej zamieszkujących na terenie Miasta Płocka, będących osobami samotnymi, którzy z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy innych osób lub mieszkający z osobami bliskimi, którym rodzina, a także osoby bliskie, takie jak wspólnie niezamieszkujący małżonek, wstępni, zstępni nie mogą takiej pomocy zapewnić.

Natomiast, głównym celem *Modułu II Programu* jest poprawa bezpieczeństwa oraz możliwości samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania dla osób starszych przez zwiększanie dostępu do tzw. „opieki na odległość”.

Seniorom w ramach Programu zostanie udzielona tzw. „opaska bezpieczeństwa” oraz zostaną oni objęci bieżącym monitorowaniem w miejscu zamieszkania, co pozwoli na natychmiastową reakcję w sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia.

Adresatami wsparcia będzie 50 seniorów w wieku 60 + zamieszkujących na terenie Miasta Płocka, którzy mają problemy związane z samodzielnym funkcjonowaniem ze względu na stan zdrowia, niepełnosprawność, prowadzących samodzielne gospodarstwa domowe lub mieszkający z osobami bliskimi, które nie są w stanie zapewnić im wystarczającej opieki w codziennym funkcjonowaniu w zakresie odpowiadającym ich potrzebom.

Ponadto, MOPS w Płocku prowadzi Wypożyczalnię sprzętu medycznego – rehabilitacyjnego, która została uruchomiona dzięki pozyskaniu środków z Europejskiego Funduszu Społecznego. Ze sprzętu rehabilitacyjnego mogą korzystać osoby zamieszkujące na terenie Miasta Płocka. Wypożyczalnia ma charakter interwencyjny – w szczególności służy wsparciu osób w sytuacji wymagającej natychmiastowego podjęcia działań. Wsparcie świadczone w ramach wypożyczalni nie służy długotrwałemu zaspokojeniu

potrzeb osób wypożyczających. Ze względu na interwencyjny charakter wsparcia sprzęt medyczny – rehabilitacyjny uczynia się nieodpłatnie na czas określony.

Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności

Do zadań rzeczowych PZ ds.ON należy:

- wydawanie orzeczeń o stopniu niepełnosprawności osobom powyżej 16-tego roku życia,
- wydawanie orzeczeń o niepełnosprawności osobom poniżej 16-tego roku życia,
- wydawanie orzeczeń o wskazaniach do ulg i uprawnień,
- wydawanie kart parkingowych,
- wydawanie legitymacji osobom niepełnosprawnym.

Miejski Urząd Pracy w Płocku

Miejski Urząd Pracy realizuje między innymi zadania w zakresie rehabilitacji zawodowej, określone ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. 2024 poz. 44 z późn. zm.).

dysponuje środkami z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, a następnie przyznaje osobom niepełnosprawnym dofinansowania na:

- rozpoczęcie działalności gospodarczej przez osoby niepełnosprawne,
- zwrot kosztów wyposażenia stanowiska pracy osobie niepełnosprawnej,
- zwrot wydatków na instrumenty i usługi rynku pracy na rzecz osób niepełnosprawnych,
- staże dla niepełnosprawnych absolwentów,
- doradztwo i aktywizację osób z niepełnosprawnościami.

Biuro Rzecznika ds. Osób z Niepełnosprawnościami Urzędu Miasta Płocka

Najważniejsze obszary działalności Biura to:

- działanie w obronie interesów osób z niepełnosprawnościami,
- przeciwdziałanie dyskryminacji osób z niepełnosprawnościami,
- pomoc w uzyskaniu odpowiedniego sprzętu ortopedycznego,
- interwencje w instytucjach niosących pomoc osobom z niepełnosprawnościami,
- informowanie o programach celowych realizowanych przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- występowanie z inicjatywami i wnioskami w sprawach mających znaczenie w życiu osób z niepełnosprawnościami,
- informacja o instytucjach, stowarzyszeniach działających na rzecz osób z niepełnosprawnościami,
- zapewnienie usług transportowych dla osób z niepełnosprawnością zamieszkałych na terenie miasta na wizyty lekarskie i rehabilitację,
- interwencje u administratorów budynków w sprawach likwidacji barier architektonicznych,
- kontynuowanie akcji parkingowej poprzez: monitorowanie u administratorów parkingów o wyznaczenie miejsc postojowych przeznaczonych dla osób z niepełnosprawnościami; współpracę z Komendą Miejską Policji, Strażą Miejską,
- współpraca z organizacjami pozarządowymi w realizacji zadań w zakresie działalności na rzecz osób z niepełnosprawnościami, w tym: przygotowanie i przeprowadzania otwartych konkursów ofert na realizację zadań publicznych oraz rozpatrywanie ofert organizacji składanych w trybie art. 19a ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i wolontariacie, przygotowanie i zawieranie umów, monitoring, kontrola i ocena merytoryczna realizowanych zadań, analiza i przyjęcie sprawozdań z realizacji zadań publicznych, prowadzenie postępowań ws. zwrotu dotacji.

Wydział Kultury i Wspierania Inicjatyw Społecznych

Jest komórką organizacyjną Urzędu Miasta Płocka, w ramach której funkcjonuje Referat Kultury oraz Referat Wspierania Inicjatyw Społecznych.

Do zakresu działań powyższego Wydziału należy m. in. utrzymywanie stałych kontaktów z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego, wspieranie działań zmierzających do aktywizowania społeczności lokalnych i rozwoju inicjatyw obywatelskich oraz prowadzenie spraw związanych z wolontariatem, integracja środowiska organizacji pozarządowych, realizacja działań powodujących pobudzanie społecznej aktywności w organizacjach w celu rozwiązywania problemów społeczności lokalnej Miasta, popularyzowanie działalności kulturalnej na terenie Miasta, współpraca w zakresie rozwoju oraz upowszechniania wszelkich form kultury we wszystkich środowiskach społecznych.

Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych

Sprawowanie nadzoru merytorycznego nad Miejskim Urzędem Pracy oraz Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Płocku, prowadzenie działań w zakresie realizacji programów polityki zdrowotnej adresowanych do mieszkańców Płocka, prowadzenie działań z zakresu edukacji zdrowotnej i promocji zdrowia, wspieranie aktywności społecznej w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin, współpraca z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami określonymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie w celu realizacji zadań z zakresu ochrony i promocji zdrowia, w tym organizacja i przeprowadzanie otwartych konkursów ofert na powierzanie i/lub wspieranie realizacji zadań publicznych z zakresu ochrony i promocji zdrowia oraz nadzór nad prawidłowością realizowanych zadań.

Miejska Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych

Rada jest organem opiniodawczo – doradczym Prezydenta Miasta Płocka.

Składa się z 5 osób na co dzień zajmujących się problematyką osób z niepełnosprawnościami. Posiedzenia Rady odbywają się kilkanaście razy w roku.

Przedstawiciele Rady biorą udział w pracach poszczególnych komisji Działu Wsparcia i Rehabilitacji Społecznej, opiniujących wnioski osób niepełnosprawnych występujących o dofinansowanie ze środków PFRON.

Rada opiniuje:

- propozycję maksymalnych kwot dofinansowania sprzętów rehabilitacyjnych i likwidacji barier architektonicznych;
- procedury przyznawania i rozliczenia dofinansowań do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny przyznawany osobom niepełnosprawnym;
- procedury przyznawania i rozliczenia dofinansowań do organizacji sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych;
- procedury przyznawania i rozliczenia dofinansowań do likwidacji barier technicznych i w komunikowaniu się w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych;
- procedury przyznawania i rozliczenia dofinansowań dla osób niepełnosprawnych uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych;
- procedury przyznawania i rozliczenia dofinansowań do likwidacji barier architektonicznych w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych;
- projekty, plany finansowe podziału środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych dla Miasta Płocka;

ZAKOŃCZENIE

Samorządowy Program na Rzecz Osób z Niepełnosprawnościami „Osoba z Niepełnosprawnością w społeczności lokalnej” zawiera plan działania na lata 2025 – 2030, przedstawia krótką charakterystykę zasobów instytucjonalnych działających na rzecz osób z niepełnosprawnością, ich potrzeby oraz zakres działania celem likwidacji utrudnień i ograniczeń umożliwiających życie codzienne, naukę, pracę oraz pełnienie ról społecznych.

Program ma na celu podniesienie świadomości społecznej na temat problemów osób z niepełnosprawnościami oraz zapewnienia im pełnego i równoprawnego uczestnictwa w życiu społecznym. Aby planowane działania przyniosły oczekiwane rezultaty należy zaangażować wiele podmiotów oraz wykorzystać wszelkie zasoby materialne, infrastrukturalne i personalne.

SEKRETARZ MIASTA PŁOCKA

Albert Dyna